PIRMĀS INSTANCES TIESAS SPRIEDUMS

(ceturtā palāta paplašinātā sastāvā)

2005. gada 15. jūnijā *

Lieta T-171/02

Regione autonoma della Sardegna, ko pārstāv Dž. Ajello [*G. Aiello*] un Dž. Albencio [*G. Albenzio*], *avvocati dello Stato*, kas norādīja adresi Luksemburgā,

prasītājs,

ko atbalsta

Confederazione italiana agricoltori della Sardegna,

Federazione regionale coltivatori diretti della Sardegna,

Federazione regionale degli agricoltori della Sardegna,

* Tiesvedības valoda — itāļu.

Kaljari [*Cagliari*] (Itālija), ko pārstāv F. Čiulli [*F. Ciulli*] un Dž. Dore [*G. Dore*], advokāti,

personas, kas iestājušās lietā,

pret

Eiropas Kopienu Komisiju, ko pārstāv V. di Buči [*V. Di Bucci*], pārstāvis, kas norādīja adresi Luksemburgā,

atbildētāja,

par prasību atcelt Komisijas 2001. gada 13. novembra Lēmumu 2002/229/EK par atbalsta shēmu, ko Sardīnijas reģions (*Sardinia Region*) (Itālija) plāno ieviest, lai pārstrukturētu grūtībās nonākušos uzņēmumus aizsargāto kultūru sektorā (OV 2002, L 77, 29. lpp.).

EIROPAS KOPIENU PIRMĀS INSTANCES TIESA
(ceturtā palāta paplašinātā sastāvā)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs I. Legāls [*H. Legal*], tiesneši V. Tīli [*V. Tiili*], A. V. H. Meijs [*A. W. H. Meij*], M. Vilars [*M. Vilaras*] un N. Dž. Forvuds [*N. J. Forwood*],

sekretārs H. Palasio Gonsaless [*J. Palacio González*], galvenais administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un tiesas sēdi 2004. gada 1. jūlijā,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

Prāvas priekšvēsture

1 1998. gada 12. janvāra vēstulē Itālijas iestādes nosūtīja Komisijai atbalsta shēmas projektu, kas paredzēts *Giunta regionale della Sardegna* (Sardīnijas reģionālā pārvalde) 1997. gada 2. decembra Lēmumā Nr. 48/7 par "uzņēmumu reģionālā pārstrukturēšanas plāna aizsargāto kultūru sektorā" (turpmāk tekstā — "projekts") apstiprināšanu. Komisija saņēma šo paziņojumu 1998. gada 15. janvārī.

2 Šis projekts sākotnēji paredzēja atbalsta shēmu pārstrukturēšanai.

3 Projekts attiecās uz Sardīnijas mazajiem lauksaimniecības uzņēmumiem (MLU), kas nonākuši grūtībās. Kritēriji, kas ļauj raksturot grūtības šā projekta izpratnē, ir,

pirmkārt, attiecīgo MLU "atskaites perioda vidējie zaudējumi vismaz 25 % apmērā no brīvā kapitāla ieņēmumiem pēdējo triju periodu laikā" un, otrkārt, "parāds pēc kredītsaistību termiņa beigām, kāds bija 1996. gada 31. decembrī, kurš pārsniedz 30 % no uzņēmuma kapitāla". Atbilstoši Itālijas iestāžu datiem apmēram 500 MLU, kas nonākuši grūtībās, atbilst šiem kritērijiem.

4 Lai varētu gūt labumu no šīs atbalsta shēmas, atbilstošajam uzņēmumam ir jāievēro vairāki nosacījumi, tostarp "jāiesniedz pārstrukturēšanas plāns, norādot, kā tiks apmaksātas visas ražošanas rēķinu izmaksas normālas darbības apstākļos un kā tiks gūta peļņa no darbības", un "vajadzības gadījumā jālikvidē daļa no darbības, uzņēmuma struktūras un aktīviem, lai sasniegtu ekonomisku un finanšu līdzsvaru".

5 Atbilstošā nozare ir aizsargātās lauksaimniecības kultūras nozare. Attiecīgie produkti ietver dažādus siltumnīcās audzētus dārzeņus, augļus, sēnes, augus un puķes.

6 Pirmkārt, paredzētais atbalsts ietvēra attiecīgo uzņēmumu parāda pārstrukturēšanas pasākumus. Šie pasākumi bija jāveic vai nu bankas iestādēm, kas ir attiecīgā uzņēmuma kreditori (atteikšanās no procentiem un no kavējuma procentiem, kas piesaistīti parādam pēc kredītsaistību termiņa beigām 1996. gada 31. decembrī; atteikšanās no kavējuma procentiem, kas piesaistīti parādam pēc kredītsaistību termiņa beigām 1997. gada 1. janvārī, un līguma noslēgšana par parādu dzēšanas termiņa pārcelšanu), vai arī reģionālajām iestādēm (kredītsaistību, kuru termiņš beidzās 1996. gada 31. decembrī, parāda pamatsummas daļēja dzēšana; kredītprocentu, kas piesaistīti kredītsaistībām, kuras beidzās vai radās pēc 1996. gada 31. decembra, valsts veikta daļēja atmaksa kreditoram). Daļa no šo pasākumu izmaksām, kas bija jāsedz reģionālajām iestādēm, sasniedza 75 % no kopējā parāda, kas ietver parādu pēc kredītsaistību termiņa beigām 1996. gada 31. decembrī, tīros kavējuma procentus, kas bija jāsamaksā kreditoriem — bankas iestādēm. Tika noteikts, ka pārstrukturēšanas pasākumu maksimālais ilgums ir piecpadsmit gadi.

7 Otrkārt, bija paredzēta neatlīdzināma iemaksa dažādiem investīciju pasākumiem, investīcijām ražošanas līdzekļos (aizsardzības, ventilācijas, gaisa kondicionēšanas, izolācijas, drenāžas un apūdeņošanas iekārtu uzstādīšanai, kā arī nolietoto iekārtu atjaunošanai vai aizvietošanai). Šie investīciju pasākumi tika aprakstīti kā pārstrukturēšanai "būtiski". Daļa no šo pasākumu izmaksām, kas bija jāsedz reģionālajām iestādēm, sasniedza 75 % no attiecīgajiem izdevumiem. Šie pasākumi tika aprakstīti kā "veicami tik ilgi, kamēr tie ir vajadzīgi".

8 Treškārt, bijs paredzēti tehniskā atbalsta, profesionālās sagatavošanas un konsultēšanas pasākumi, ko nodrošina *Ente regionale di sviluppo e assistenza tecnica in agricoltura* (Attīstības un tehniskā atbalsta lauksaimniecības jomā reģionālais birojs). Šie pasākumi tika aprakstīti kā tādi, kas ietver "vienkāršus pakalpojumus", kuru sniegšanai "nav nepieciešamas papildu izmaksas". To veikšanas laiks tika kvalificēts kā "neierobežots".

9 Valsts līdzekļu, kas tika piešķirti, lai finansētu valsts atbalsta shēmu pārstrukturēšanai, kopējā summa sasniedza 60 miljardus Itālijas liru (ITL) jeb apmēram 30 miljonus EUR. Maksimālā atbalsta summa, kas varētu tikt piešķirta katram uzņēmumam, kurš ir tiesīgs to saņemt, tika ierobežota līdz 600 miljoniem ITL, kas ir apmēram EUR 300 000.

10 Otrkārt, projekts atsaucās uz Itālijas Republikas deklarēto nodomu paredzēt glābšanas atbalstu MLU, kam radušās pagaidu un smagas finansiālas grūtības, kas "var tikt piešķirts garantijas formā vai kā aizdevums minimālā apmērā ar standarta likmi, vai katrā ziņā tikt aprēķināts, lai uzturētu uzņēmuma darbību līdz pārstrukturēšanas stadijai".

11 1999. gada 1. februāra vēstulē Komisija paziņoja par savu lēmumu uzsākt formālās izmeklēšanas procedūru, kas paredzēta EKL 88. panta 2. punktā, attiecībā uz Itālijas Republiku. Itālijas iestādes saņēma šo vēstuli 1999. gada 4. februārī.

12 2001. gada 14. septembra vēstulē Itālijas iestādes lūdza Komisijai pieņemt lēmumu divu mēnešu laikā atbilstoši Padomes 1999. gada 22. marta regulas (EK) Nr. 659/1999, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus [EKL 88.] panta piemērošanai (OV L 83, 1. lpp.), 7. panta 7. punktam. Komisija saņēma šo vēstuli 2001. gada 17. septembrī.

13 2001. gada 13. novembrī Komisija pieņēma Lēmumu Nr. 2002/229/EK par atbalsta shēmu, ko Sardīnijas Reģions plānoja ieviest, lai pārstrukturētu grūtībās nonākušos uzņēmumus aizsargāto kultūru nozarē (OV 2002, L 77, 29. lpp.; turpmāk tekstā — "Lēmums"), kas tika publicēts 2002. gada 20. martā.

14 Lēmuma 1. pantā ir noteikts, ka projekts nav saderīgs ar kopējo tirgu un nevar tikt īstenots.

Process un lietas dalībnieku prasījumi

15 Ar prasības pieteikumu, kas Tiesas kancelejā iesniegts 2002. gada 6. jūnijā, Sardīnijas autonomais reģions cēla šo prasību.

16 Sākotnēji lieta tika nodota izskatīšanai pirmajai palātai paplašinātā sastāvā, vēlāk — ceturtajai palātai paplašinātā sastāvā, jo tiesnesis referents tika pārcelts uz ceturto palātu Pirmās instances tiesas palātu sastāva izmaiņu dēļ, kuras stājās spēkā 2003. gada 1. oktobrī.

17 Ar prasības pieteikumu, kas Pirmās instances tiesas Kancelejā iesniegts 2002. gada 8. augustā, *Confederazione italiana agricoltori della Sardegna* [Sardīnijas itāļu lauksaimnieku konfederācija], *Federazione regionale coltivatori diretti della Sardegna* [Sardīnijas lauku saimniecību īpašnieku reģionālā federācija] un *Federazione regionale degli agricoltori della Sardegna* [Sardīnijas lauksaimnieku reģionālā federācija] lūdza atļauju iestāties lietā, lai atbalstītu prasītāja prasījumus. Lietas dalībniekiem tika paziņots par šo iestāšanās pieteikumu. Lietas dalībnieki šajā sakarā nav iesnieguši apsvērumus paredzētajā termiņā.

18 Ar 2002. gada 9. decembra rīkojumu Pirmās instances tiesas pirmās palātas paplašinātā sastāvā priekšsēdētājs atļāva iestāties lietā. 2003. gada 5. februārī personas, kas iestājušās lietā, iesniedza iestāšanās rakstu Pirmās instances tiesas kancelejā.

19 Tika uzklausīti lietas dalībnieku mutvārdu paskaidrojumi un atbildes uz jautājumiem, ko Pirmās instances tiesa uzdeva 2004. gada 1. jūlija tiesas sēdē. Komisija atsauca savu prasījumu daļā, kas attiecas uz prasības noraidīšanu kā nepieņemamu, jo netika ievērots tās celšanas termiņš. Par to tika izdarīts ieraksts protokolā.

20 Prasītāja prasījumi Pirmās instances tiesai ir šādi:

— atcelt Lēmumu;

— piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

21 Personu, kas iestājušās lietā, prasījumi Pirmās instances tiesai ir šādi:

— prioritāri — atcelt Lēmumu;

— pakārtoti — atcelt Lēmumu, "ciktāl tas neparedz, ka atbalsts ir likumīgs līdz summai EUR 100 000 katram uzņēmumam";

— piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

22 Komisijas prasījumi Pirmās instances tiesai ir šādi:

— prasību noraidīt;

— piespriest, pirmkārt, prasītājam atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un, otrkārt, personām, kas iestājušās lietā, pašām segt savus tiesāšanās izdevumus un Komisijas izdevumus, kas tai radušies sakarā ar to iestāšanos lietā.

Juridiskais pamatojums

A — *Par prasījumiem par Lēmuma pilnīgu atcelšana*

23 Šo prasījumu pilnīgi atcelt Lēmumu pamatojumam prasītājs, ko atbalsta personas, kas iestājušās lietā, pēc būtības izvirza astoņus pamatus:

— Komisijas 1997. gada 19. septembra Paziņojuma 97/C-283/02, kurā ietvertas Kopienas vadlīnijas valsts atbalsta piešķiršanai, lai glābtu un pārstrukturētu uzņēmumus, kas nonākuši grūtībās (OV C 283, 2. lpp.; turpmāk tekstā — "Vadlīnijas"), 4.1. punkta pirmās daļas pārkāpums;

— EKL 88. panta pārkāpums;

— administratīvā procesa pārmērīgs ilgums;

— tiesiskās paļāvības aizsardzības principa neievērošana;

— EKL 253. panta pārkāpums;

— rūpības trūkums;

— EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunkta un Vadlīniju pārkāpums;

— Regulas Nr. 659/1999 7. panta 4. punkta pārkāpums.

24 Turklāt personas, kas iestājušās lietā, lūdz Pirmās instances tiesu "vajadzības gadījumā papildus nepiemērot nelikumīgas tiesību normas EKL 241. panta izpratnē" un papildus pēc būtības izvirza četrus pamatus:

— tiesību tikt uzklausītam pārkāpums;

— EKL 87. panta 2. punkta b) apakšpunkta pārkāpums;

— EKL 158. panta un Deklarācijas Nr. 30 par salu reģioniem, kas ietverti Amsterdamas Līguma galīgās versijas pielikumā, pārkāpums;

— Padomes 1972. gada 17. aprīļa direktīvas 72/159/EEK par lauksaimniecības uzņēmumu modernizāciju (OV L 96, 1. lpp.) un Padomes 1975. gada 28. aprīļa direktīvas 75/268/EEK par kalnu un noteiktu nelabvēlīgu zonu lauksaimniecību (OV L 128, 1. lpp.) pārkāpums.

25 Ir pakāpeniski jāizvērtē šie divi pamatu kopumi.

1. *Par prasītāja un personu, kas iestājušās lietā, kopīgajiem pamatiem*

a) Par pamatu, kas attiecas uz Vadlīniju 4.1. punkta pirmās daļas pārkāpumu

Lietas dalībnieku argumenti

26 Atbilstoši prasītāja, ko atbalsta personas, kas iestājušās lietā, apgalvotajam Komisija nav ievērojusi parasto divu mēnešu termiņu, kas ir noteikts Vadlīniju 4.1. panta pirmajā daļā, lai sekmīgi veiktu atbalsta shēmas projekta mazo un vidējo uzņēmumu (MVU) pārstrukturēšanai kontroli.

27 Komisija apstrīd šo pamatu.

Pirmās instances tiesas vērtējums

28 Vadlīniju 4.1. punkta pirmajā daļā norādīts tostarp, ka Komisija "atļaus" atbalsta shēmu projektus MVU vai MLU glābšanai vai pārstrukturēšanai "parastajā divu mēnešu termiņā, sākot ar dienu, kad tiks saņemta pilnīga informācija, izņemot, ja attiecīgajai atbalsta shēmai var tikt piemērota paātrināta atļaujas izsniegšanas procedūra, tādā gadījumā Komisijas rīcībā ir divdesmit darba dienas".

29 Šie noteikumi interpretējami kontekstā ar procesuālajām tiesību normām, ko paredz Līgums valsts atbalsta kontroles jomā. Vadlīnijas, kuras Komisija var izstrādāt, lai precizētu praksi, kuru tā ievēros šajā jomā, nedrīkst būt pretrunā Līguma tiesību normām (Tiesas 1987. gada 24. februāra spriedums lietā 310/85 *Deufil*/Komisija, *Recueil*, 901. lpp., 22. punkts, un 2002. gada 13. jūnija spriedums lietā C-382/99 Nīderlande/Komisija, *Recueil*, I-5163. lpp., 24. punkts).

30 Lai kontrolētu jaunos atbalstus, ko dalībvalstis plāno piešķirt, EKL 88. pants izšķir sākotnējās izskatīšanas stadiju un formālās izmeklēšanas procedūru.

31 Sākotnējās izskatīšanas stadija, ko paredz EKL 88. panta 3. punkts, mērķis ir tikai piešķirt Komisijai noteiktu termiņu pārdomām un izmeklēšanas veikšanai, kas būtu pietiekams, lai tai izveidotos sākotnējs priekšstats par projektiem, par kuriem tai tika paziņots, lai secinātu, vai nu ka tie nav uzskatāmi par atbalstiem, vai ka tie ir saderīgi ar kopējo tirgu, vai arī ka šajā sakarā pastāvošās šaubas, liek veikt detalizētu izmeklēšanu (Tiesas 1973. gada 11. decembra spriedums lietā 120/73 *Lorenz*, *Recueil*, 1471. lpp., 3. punkts, un 2001. gada 3. maija spriedums lietā C-204/97 Portugāle/Komisija, *Recueil*, I-3175. lpp., 34. punkts). Ņemot vērā attiecīgās dalībvalsts intereses ātri saņemt informāciju par nostāju, tai principā piemīt steidzamības raksturs un Komisijai ir saistošs obligātais divu mēnešu termiņš, kas sākas ar brīdi, kad Komisija ir saņēmusi pilnīgu paziņojumu (iepriekš minētais Tiesas spriedums lietā *Lorenz*, 4. punkts, un 2003. gada 28. janvāra spriedums lietā C-334/99 Vācija/Komisija, *Recueil*, I-1139. lpp., 49. un 50. punkts).

32 Formālās izmeklēšanas procedūra, ko paredz EKL 88. panta 2. punkta pirmā daļa, ir būtiska, ja Komisija sākotnējās izskatīšanas stadijā nevar iegūt pārliecību, ka projekts nav uzskatāms par atbalstu vai ka, kaut arī tas ir uzskatāms par atbalstu, tas nav saderīgs ar kopējo tirgu. Šīs procedūras mērķis, no vienas puses, ir atļaut Komisijai gūt pilnīgu skaidrību par lietas faktiem, pirms galīgā lēmuma pieņemšanas veicot visas vajadzīgās konsultācijas, kas ir tās pienākums, un, no otras puses, aizsargāt

iespējami ieinteresēto personu tiesības, tās uzklausot (Tiesas 1984. gada 20. marta spriedums lietā 84/82 Vācija/Komisija, *Recueil*, 1451. lpp., 13. punkts; 1984. gada 14. novembra spriedums lietā 323/82 *Intermills*/Komisija, *Recueil*, 3809. lpp., 17. punkts, un spriedums lietā Portugāle/Komisija, iepriekš minēts šā sprieduma 31. punktā, 33. punkts).

33 No tā izriet, ka Komisija var atļaut atbalsta shēmas projektu MVU pārstrukturēšanai Vadlīniju 4.1. punkta pirmajā daļā minētajā termiņā tikai tad, ja pēc šā "parastā divu mēnešu" termiņa, t.i., laika posma, kas noteikts sākotnējai izskatīšanai, Komisija uzskata, vai nu ka paredzētie pasākumi nav uzskatāmi par atbalstu, vai ka tie ir uzskatāmi par atbalstu, par kura saderību ar kopējo tirgu nav nekādu šaubu. Ja turpretī Komisija nevar nonākt pie šāda secinājuma, tai ir pienākums uzsākt formālās izmeklēšanas procedūru.

34 Turklāt šādu interpretāciju apstiprina vārdi, kādos aprakstīts 20 darba dienu termiņš, ko paredz Komisijas 1992. gada 2. jūlija Paziņojums 92/C 213/03 par paātrinātās atbalsta shēmu [MVU] atļaušanas un pastāvošo shēmu izmaiņu procedūru (OV C 213, 10. lpp.), uz ko atsaucas Vadlīnijas. No šā paziņojuma otrā un pēdējā punkta teksta izriet, ka pat tad, ja atbalsta shēmas projektā ievēroti visi nosacījumi, uz kuriem attiecas 20 darba dienu termiņš, Komisija tikai "principā" apņemas necelt iebildumus pēc šā termiņa beigām, tādējādi pilnībā paturot iespēju "izlemt", t.i., vajadzības gadījumā pieņemt lēmumu par formālās izmeklēšanas procedūras uzsākšanu un atbilstoši šās procedūras noteikumiem pieņemt pozitīvu, nosacījumu vai negatīvu gala lēmumu.

35 Tādējādi, tā kā Vadlīniju 4.1. panta pirmā daļa atsaucas tikai uz termiņu, kas piemērojams sākotnējās izskatīšanas stadijai, ko paredz EKL 88. pants, kā to Tiesa ir interpretējusi, šis pamats, kas ir atsevišķs pamats, ir jānoraida un ir jāizvērtē pamats, kas attiecas uz šās tiesību normas pārkāpumu.

b) Par pamatu, kas attiecas uz EKL 88. panta pārkāpumu

Lietas dalībnieku argumenti

36 Atbilstoši prasītāja apgalvotajam Komisija tā vietā, lai sagrupētu informāciju, esot iesniegusi lūgumus sniegt papildu informāciju dalītā veidā un tādēļ nav ievērojusi sākotnējās izskatīšanas stadijas mērķi, ko paredz EKL 88. panta 3. punkts, kam piemīt steidzamības raksturs, it īpaši ja projekts attiecas uz uzņēmumiem, kam radušās grūtības, — kā šajā gadījumā.

37 Atbilstoši personu, kas iestājušās lietā, apgalvotajam Komisija nolēma uzsākt formālās izmeklēšanas procedūru, ko paredz EKL 88. panta 2. punkta pirmā daļa, pēc divu mēnešu termiņa beigām un tādējādi attiecībā uz jau pastāvošo atbalsta shēmu.

38 Komisija apstrīd šos argumentus.

Pirmās instances tiesas vērtējums

39 Prasītāja argumenti, kas attiecas uz sākotnējās izskatīšanas stadijas norisi, un personu, kas iestājušās lietā, argumenti, kas attiecas uz nosacījumiem, ar kādiem var tikt pieņemts lēmums uzsākt formālās izmeklēšanas procedūru, izvērtējami, ņemot vērā principus, kas pastāvēja, pirms Regula Nr. 659/1999 stājās spēkā. Tas notika 1999. gada 16. aprīlī, kaut arī formālās izmeklēšanas procedūra jau bija uzsākta.

40 Pirmkārt, kā tas jau tika atzīmēts iepriekšējā pamata vērtējumā, sākotnējās izskatīšanas stadijai ir noteikts obligāts divu mēnešu termiņš, kas sākas ar brīdi, kad Komisija ir saņēmusi pilnīgu paziņojumu. Lai paziņojums būtu pilnīgs, tam sākotnējā formā vai turpmākajās atbildēs, ko attiecīgā dalībvalsts sniedz pēc Komisijas pieprasījuma, ir jāietver informācija, kas vajadzīga, lai ļautu Komisijai izveidot sākotnējo priekšstatu par tai paziņotā projekta saderību (Tiesas 2001. gada 15. februāra spriedums lietā C-99/98 Austrija/Komisija, *Recueil*, I-1101. lpp., 56. punkts).

41 Tā rezultātā, kaut arī Komisija nepārtrauc divu mēnešu termiņa tecējumu, pieprasot informāciju, kas tai vajadzīga, lai izveidotu sākotnējo priekšstatu (spriedums lietā Austrija/Komisija, iepriekš minēts šā sprieduma 40. punktā, 61.–65. punkts), atbilstoši EKL 88. panta 3. punkta mērķim tai toties ir tiesības organizēt sarunas ar attiecīgo dalībvalsti, lai papildinātu paziņojumu, ja tajā trūkst vajadzīgās informācijas (Tiesas 1984. gada 9. oktobra spriedums apvienotajās lietās 91/83 un 127/83 *Heineken Brouwerijen*, *Recueil*, 3435. lpp., 17. un 18. punkts; 1990. gada 14. februāra spriedums lietā C-301/87 Francija/Komisija, *Recueil*, I-307. lpp., 27. un 28. punkts un 2000. gada 19. oktobra spriedums apvienotajās lietās C-15/98 un C-105/99 Itālija un *Sardegna Lines*/Komisija, *Recueil*, I-8855. lpp., 44. punkts; Pirmās instances tiesas 2001. gada 15. marta spriedums lietā T-73/98 *Prayon-Rupel*/Komisija, *Recueil*, II-867. lpp., 99. punkts).

42 Šajā gadījumā pēc sākotnējā Itālijas iestāžu paziņojuma saņemšanas 1998. gada 15. janvārī Komisija nolēma, ka tās rīcībā nav visu vajadzīgo faktu, lai gūtu sākotnējo priekšstatu. 1998. gada 9. martā tā pa faksu pieprasīja Itālijas Republikai četru nedēļu laikā iesniegt pirmo papildu informācijas daļu. 1998. gada 4. jūnijā Komisijas dienesti tikās ar prasītāja pārstāvjiem. 1998. gada 19. jūnijā Komisija pa faksu pieprasīja Itālijas iestādēm rakstiski apstiprināt informāciju, kas tika sniegta sanāksmes laikā, un četru nedēļu laikā nosūtīt tai 1998. gada 9. martā pieprasīto informāciju. Prasītāja atbildēja uz šiem pieprasījumiem 1998. gada 27. augusta vēstulē, ko Itālijas iestādes pārsūtīja Komisijai 1998. gada 10. septembrī un ko Komisija saņēma 1998. gada

15. septembrī. Komisija uzskatīja, ka tai joprojām nav visu vajadzīgo faktu. 1998. gada 19. oktobrī tā pa faksu pieprasīja Itālijas Republikai četru nedēļu laikā iesniegt otro papildu informācijas daļu. Prasītājs uz šo pieprasījumu atbildēja 1998. gada 12. novembra vēstulē, ko Itālijas iestādes pārsūtīja Komisijai 1998. gada 16. novembrī un ko Komisija saņēma 1998. gada 19. novembrī.

43 Tādējādi pagāja vairāk nekā desmit mēneši starp datumu, kurā Komisija saņēma sākotnējo paziņojumu, un datumu, kad šis paziņojums kļuva pilnīgs.

44 Tomēr šajā laikā sūtītās korespondences izvērtēšana liek atzīmēt, pirmkārt, ka sākotnējā paziņojumā, kas sastāv no piecām lapām, bija ietverta tikai nepilnīgs un neprecīzs Itālijas Republikas plānotās atbalsta shēmas projekta pārstrukturēšanai apraksts, it īpaši tā atbilstības kritēriju, pārstrukturēšanas plānā iekļaujamo pasākumu apraksts, kas jāiesniedz katram uzņēmumam, kurš ir tiesīgs uz to pretendēt, individuālo atbalstu, kas tam var tikt piešķirti, apraksts. Turklāt tā vispārīgi paredzēja atbalsta piešķiršanu glābšanai. Itālijas iestādes vēlāk atcēla atbalsta piešķiršanu, bet par to informēja Komisiju tikai 1998. gada 10. septembra vēstulē.

45 Pēc tam 1998. gada 19. jūnija un 19. oktobra vēstulē Komisija ne vien uzdeva noteiktus jaunus vai papildu jautājumus, bet arī atkārtoja jautājumus, kas tika uzdoti 1998. gada 9. martā, uz kuriem tai tika sniegta atbilde tikai 1998. gada 10. septembra vēstulē. It īpaši tā atkārtoti lūdza iesniegt finanšu dokumentus, kas nebija minēti paziņojumā un par kuru vajadzību tā paziņoja 1998. gada 4. jūnija sanāksmē. Prasītājs pats atzīst, ka "notika intensīva korespondences apmaiņa starp Komisiju un Itālijas iestādēm" sākotnējās izskatīšanas stadijas laikā, lai "noskaidrotu projekta piemērojamību un sekas".

46 Visbeidzot, projektam bija zināma nozīme, jo tā mērķis bija novērst grūtības apmēram 500 uzņēmumiem jeb apmēram ceturtajai to MLU daļai, kas Sardīnijā darbojas siltumnīcās audzējamo kultūru nozarē, un zināma sarežģītība, jo tas paredzēja ieviest atbalsta shēmu, kas ietver vairākus finanšu pasākumus, kuri bija jāveic reģionālajām iestādēm vai banku iestādēm, kas ir attiecīgo uzņēmumu kreditori, kā arī dažādus investīciju pasākumus attiecīgo uzņēmumu labā.

47 Šādos apstākļos Komisijai bija tiesības vairākas reizes lūgt Itālijas iestādēm informāciju, kas vajadzīga, lai izveidotu sākotnējo priekšstatu. Ja dalībvalsts ir iesniegusi nepilnīgu un neprecīzu paziņojumu un pēc tam pārāk vēlu sniegusi papildinājumus un skaidrojumus, ko pieprasījusi Komisija, šās dalībvalsts pašvaldības nevar pamatot argumentu ar no tā izrietošo kavējumu.

48 Otrkārt, pāreja no jaunā atbalsta uz pastāvošo atbalstu ir pakļauta diviem vajadzīgiem un pietiekamiem nosacījumiem: pirmkārt, Komisija neuzsāk formālās izmeklēšanas procedūru divu mēnešu laikā, kas sākas ar datumu, kad saņemts pilnīgs paziņojums, un, otrkārt, attiecīgajai dalībvalstij iepriekš ir jāpaziņo Komisijai par sava projekta izpildi (spriedumi lietā *Lorenz*, iepriekš minēts šā sprieduma 31. punktā, 4. un 6. punkts, un lietā Austrija/Komisija, iepriekš minēts šā sprieduma 40. punktā, 84. punkts).

49 Šajā gadījumā pietiek atzīt, ka Itālijas Republika nav nosūtījusi Komisijai nekādu iepriekšēju paziņojumu par izpildi, tādējādi netika izpildīts viens no diviem nosacījumiem, kas vajadzīgi pārejai no plānotā atbalsta shēmas projekta uz pastāvošo, tas joprojām bija jaunais atbalsts, un līdz ar to Komisijai bija tiesības pieņemt lēmumu par formālās izmeklēšanas procedūras uzsākšanu šajā sakarā (šajā sakarā skat. Pirmās instances tiesas 2001. gada 7. jūnija spriedumu lietā T-187/99 *Agrana Zucker und Stärke*/Komisija, *Recueil*, II-1587. lpp., 39. punkts).

50 Līdz ar to šis pamats ir pilnībā jānoraida.

c) Par pamatu, kas saistīts ar pārmērīgu administratīvā procesa ilgumu

Lietas dalībnieku argumenti

51 Uzskatot, ka administratīvais process bija pārmērīgi ilgs, prasītājs, ko atbalsta personas, kas iestājušās lietā, atsaucas uz saprātīga termiņa neievērošanu un pamatprasības par tiesiskās drošības neievērošanu.

52 Komisija apstrīd šo pamatu.

Pirmās instances tiesas vērtējums

53 Saprātīga termiņa ievērošana administratīvajā procesā ir Kopienu tiesību vispārīgs princips (Pirmās instances tiesas 2003. gada 27. novembra spriedums lietā T-190/00 Sicīlijas Reģions/Komisija, *Recueil*, II-5015. lpp., 136. punkts). Turklāt pamatprasība par tiesisko drošību, kas neļauj Komisijai neierobežoti ilgi izmantot savas pilnvaras, pieprasa, lai Tiesa izvērtē, vai administratīvā procesa norises rezultātā pēc būtības tika konstatēta pārmērīgi novēlota šās iestādes rīcība (Tiesas 2002. gada 24. septembra spriedums apvienotajās lietās C-74/00 P un C-75/00 P *Falck* un *Acciaierie di Bolzano*/Komisija, *Recueil*, I-7869. lpp., 140. un 141. punkts, un Pirmās instances tiesas 2004. gada 14. janvāra spriedums lietā T-109/01 *Fleuren Compost*/Komisija, *Recueil*, II-127. lpp., 145.–147. punkts).

54 Šajā gadījumā no sākotnējās izskatīšanas stadijas norises, kas aprakstīta šā sprieduma 42. punktā, izriet, ka kopš brīža, kad Komisija 1998. gada 15. janvārī saņēma sākotnējo paziņojumu, līdz brīdim, kad Itālijas Republika saņēma vēstuli, kurā tika paziņots par lēmumu uzsākt formālās izmeklēšanas procedūru, t.i., līdz 1999. gada 4. februārim, pagāja vairāk nekā divpadsmit mēneši.

55 Tomēr vairāk nekā astoņi mēneši no šā termiņa pagāja starp brīdi, kad Itālijas Republikai 1998. gada 9. martā tika nosūtīts pirmais pieprasījums par papildu informāciju, un brīdi, kad Komisija 1998. gada 19. novembrī saņēma pieprasīto informāciju. Prasītājs savā prasības pieteikumā atzinis, ka sarakste, kas notika šajā laika posmā, ļāva noskaidrot projekta saturu un pieņemamību. Tāpat prasītājs tiesas sēdes laikā piekrita, ka šīs sarakstes ilgums tika pagarināts lielā mērā tādēļ, ka uz Komisijas uzdotajiem jautājumiem tika sniegtas novēlotas un nepilnīgas atbildes. Ņemot vērā šos faktus un apstākļus, kas aprakstīti šā sprieduma 44.–46. punktā, nevar piekrist, ka sākotnējās izskatīšanas stadija noritēja nesaprātīgi ilgi, ne arī, ka Komisija ir rīkojusies pārmērīgi novēloti.

56 Kopš Regulas Nr. 659/1999 stāšanās spēkā 1999. gada 16. aprīlī uz formālās izmeklēšanas procedūru attiecās aptuvens 18 mēnešu termiņš, ko atbilstoši šās regulas 7. panta 6. punktam var pagarināt, Komisijai un dalībvalstij savstarpēji vienojoties. Šī regula tiek piemērota jebkuram administratīvajam procesam, kas norit Komisijā, sākot ar šās regulas spēkā stāšanās brīdi, izņemot tās tiesību normas, kurām ir paredzēti īpaši spēkā stāšanās noteikumi (Pirmās instances tiesas 2003. gada 10. aprīļa spriedums lietā T-369/00 *Département du Loiret*/Komisija, *Recueil*, II-1789. lpp., 50. un 51. punkts). Tādējādi šī tiesību norma šajā gadījumā ir piemērojama.

57 Tā kā Regulas Nr. 659/1999 7. panta 6. punktā paredzētais 18 mēnešu termiņš nav obligāts, ir jāizvērtē, vai formālās izmeklēšanas procedūras rezultātā tika konstatēts,

ka Komisija nav ievērojusi saprātīgu termiņu vai arī ir rīkojusies novēloti. Procedūras hronoloģija ir šāda:

— 1999. gada 4. februāris: Itālijas Republika saņem Komisijas 1999. gada 1. februāra vēstuli, kurā paziņots par tās lēmumu uzsākt formālās izmeklēšanas procedūru un lūgts viena mēneša laikā iesniegt apsvērumus;

— 1999. gada 15. jūnijs: Komisija saņem Itālijas Republikas apsvērumus;

— 1999. gada 3. jūlijs: tiek publicēts Komisijas Paziņojums 1999/C 187/02, kurā ietverts lūgums iesniegt apsvērumus (OV C 187, 2. lpp.);

— 1999. gada 7. decembris: Komisija nosūta un Itālijas Republika saņem pieprasījumu četru nedēļu laikā iesniegt papildu informāciju;

— 2000. gada 4. jūlijs: Komisija saņem lūgumu "pagarināt procedūras beigu termiņu", ko Itālijas Republika nosūtījusi pēc prasītāja lūguma;

— 2000. gada 11. jūlijs: Komisija piešķir divu mēnešu ilgu termiņa pagarinājumu, lai iesniegtu 1999. gada 7. decembrī pieprasīto papildu informāciju;

— 2001. gada 9. februāris: Komisija saņem 1999. gada 7. decembrī pieprasīto papildu informāciju;

— 2001. gada 17. septembris: Komisija saņem lūgumu divu mēnešu laikā pieņemt galīgo lēmumu atbilstoši Regulas Nr. 659/1999 7. panta 7. punktam, ko Itālijas Republika nosūtījusi pēc prasītāja lūguma;

— 2001. gada 15. novembris: Lēmums tiek paziņots Itālijas Republikai.

58 Šī hronoloģija parāda, ka 17 mēnešu termiņš, kas ir īsāks nekā aptuvenais 18 mēnešu termiņš, ko paredz Regulas Nr. 659/1999 7. panta 6. punkts, noritēja starp formālās izmeklēšanas procedūras uzsākšanu un lūgumu pagarināt minēto termiņu un ka kopā pagāja 33 ar pusi mēneši, pirms procedūra tika noslēgta.

59 Tas izskaidrojams galvenokārt ar to, ka Itālijas Republika neievēroja apsvērumu iesniegšanai piešķirto viena mēneša termiņu (termiņš nokavēts par trīs ar pusi mēnešiem), četru nedēļu termiņu Komisijas pieprasītās papildu informācijas nosūtīšanai (termiņš nokavēts par sešiem ar pusi mēnešiem pirms tika iesniegts lūgums par pagarināšanu), kā arī minētās informācijas apkopošanai un nosūtīšanai piešķirto pagarinājumu par diviem mēnešiem (termiņš nokavēts gandrīz par pieciem mēnešiem). Kaut arī šo termiņu ievērošana bija Itālijas Republikas interesēs, bet tie tai nebija saistoši, Itālijas Republika tomēr paliek atbildīga par laiku, kas pagājis tās rīcības dēļ (šajā sakarā skat. Tiesas 1991. gada 21. marta spriedumu lietā C-305/89 Itālija/Komisija, *Recueil*, I-1603. lpp., 30. punkts, un spriedumu lietā Sicīlijas Reģions/Komisija, iepriekš minēts šā sprieduma 53. punktā, 138. punkts).

60 Turklāt, kaut arī bija pagājuši seši mēneši kopš dienas, kad tika saņemti Itālijas Republikas apsvērumi (1999. gada 15. jūnijā), līdz dienai, kad Komisija nosūtīja pieprasījumu sniegt papildu informāciju (1999. gada 7. decembrī), un deviņu mēnešu termiņš kopš dienas, kad tika saņemta šī informācija (2001. gada 9. februārī), līdz dienai, kad tika pieņemts Lēmums (2001. gada 13. novembrī), šis laiks šķiet ievērojams, tomēr tas nav pārmērīgs, it īpaši ņemot vērā apstākļus, kas aprakstīti šā sprieduma 46. un 59. punktā, un daudzkārtējas šaubas, ko izteica Komisija savā lēmumā par formālās izmeklēšanas procedūras uzsākšanu, par projekta saderīgumu ar kopējo tirgu. Tādējādi Komisijai nevar pārmest, ka procedūra noritēja pārāk ilgi.

61 Līdz ar to šis pamats ir jānoraida.

d) Par pamatu, kas saistīts ar tiesiskās paļāvības aizsardzības principa neievērošanu

Lietas dalībnieku argumenti

62 Prasītājs apgalvo, ka tas bija tiesiski paļāvies uz projekta saderību ar kopējo tirgu, pamatojoties uz ievērojamo saraksti Itālijas Republikas un Komisijas starpā administratīvā procesa laikā, kā arī uz pārmērīgo administratīvā procesa ilgumu. Personas, kas iestājušas lietā, uzskata, ka šāda tiesiskā paļāvība radās tādēļ, ka Komisija klusēja septiņus mēnešus kopš dienas, kad formālās izmeklēšanas procedūras ietvaros tika saņemta Itālijas Republikai pieprasītā informācija.

63 Komisija apstrīd šo pamatu.

Pirmās instances tiesas vērtējums

64 Atsauce uz tiesisko paļāvību uz atbalsta likumību pēc būtības var tikt izdarīta, atskaitot izņēmuma apstākļus, vienīgi tad, ja šis atbalsts tika piešķirts, ievērojot EKL 88. pantā paredzēto procedūru (Tiesas 1990. gada 20. septembra spriedums lietā C-5/89 Komisija/Vācija, *Recueil*, I-3437. lpp., 14. un 16. punkts).

65 Lai atbalsts tiktu piešķirts, ievērojot EKL 88. pantā paredzēto procedūru, šai procedūrai, kurai piemīt apturošs raksturs, ir jābūt pabeigtai. Tā rezultātā — ja tiek uzsākta formālās izmeklēšanas procedūra atbilstoši EKL 88. panta 2. punkta pirmajai daļai, tai ir jānoslēdzas ar pozitīvu lēmumu atbilstoši Regulas Nr. 659/1999 7. panta 1. un 3. punktam. Tādējādi tikai tad, kad Komisija pieņem šādu lēmumu un termiņš šā lēmuma pārsūdzēšanai ir pagājis, var atsaukties uz tiesisko paļāvību par attiecīgā atbalsta likumību (Pirmās instances tiesas 2002. gada 14. maija spriedums lietā T-126/99 *Graphischer Maschinenbau*/Komisija, *Recueil*, II-2427. lpp., 42. punkts).

66 Šajā gadījumā, pieņemot, ka prasītājs, kas nav uzņēmums, bet gan pašvaldība, kas ir atbalsta shēmas autors, ir tiesīgs atsaukties uz tiesisko paļāvību, ir jāatzīst, ka attiecībā uz projektu nekad netika pieņemts pozitīvs lēmums un ka lietas dalībnieki neizvirzīja nekādus faktiskus argumentus par izņēmuma apstākļiem, kas ļautu prasītājam rēķināties ar to, ka Komisija uzskatīja vai uzskatīs šo projektu par saderīgu ar kopējo tirgu pat pirms Lēmuma pieņemšanas.

67 Pirmkārt, administratīvā procesa laikā veiktā sarakste bija to sarunu daļa, kas ļautu Komisijai saņemt no Itālijas Republikas vajadzīgo informāciju, lai izveidotu sākotnējo priekšstatu (skat. šā sprieduma 41.–47. un 55. punktu) un lai vēlāk saņemtu pieprasīto papildu informāciju par projekta ietekmi uz kopējo tirgu (skat. šā sprieduma 59. punktu). Turklāt, lasot šīs sarakstes tekstu, ir jākonstatē, ka savās vēstulēs, ko Itālijas Republika pārsūtīja prasītājam, Komisija vienmēr ir izteikusi nopietnas šaubas par noteiktiem projekta aspektiem un paturēja tiesības veikt galīgu novērtējumu, par ko tā turklāt paziņoja tiesas sēdē un kas netika apstrīdēts.

68 Otrkārt, administratīvais process nenotika nesaprātīgi ilgi, kā tas izriet no iepriekšējā pamata vērtējuma. Tādējādi tā ilgums nav ārkārtīgi pārmērīgs.

69 Treškārt, kaut arī tiešām pēc pēdējā informācijas pieprasījuma saņemšanas Komisija klusēja septiņus mēnešus — līdz pat brīdim, kad Itālijas Republika tai lūdza divu mēnešu laikā pieņemt lēmumu atbilstoši Regulas Nr. 659/1999 7. panta 7. punktam, šo klusēšanu nevarēja uzskatīt par šīs iestādes netieši izteiktu apstiprinājumu, jo tai joprojām bija pienākums noslēgt formālās izmeklēšanas procedūru ar galīgu lēmumu atbilstoši Regulas Nr. 659/1999 7. panta 1. punktam.

70 Tādējādi šis pamats ir jānoraida.

e) Par pamatu, kas saistīts ar EKL 253. panta pārkāpumu

Lietas dalībnieku argumenti

71 Prasītājs un personas, kas iestājušās lietā, apgalvo, ka Lēmums tika pieņemts, pārkāpjot EKL 253. pantu, jo tajā nav pietiekama pamatojuma attiecībā uz ekonomikas nozares aprakstu un uz projekta ietekmi uz tirdzniecību dalībvalstu starpā un konkurenci.

72 Komisija apstrīd šo pamatu.

Pirmās instances tiesas vērtējums

73 Akta pamatojumam ir jābūt tam piemērotam un ir skaidri jāparāda iestādes, kas ir tā autore, argumentācija, lai ieinteresētās personas varētu saprast tā pamatojumu un tiesa — kontrolēt tā pamatotību, kaut arī nav vajadzīgs pārmērīgi detalizēti norādīt visus attiecīgos tiesiskos un faktiskos elementus, jo jautājums, vai tas atbilst EKL 253. pantam, ir jāizvērtē, ņemot vērā gan šā akta tekstu, gan tā tiesisko un faktisko kontekstu (Tiesas 1957. gada 20. marta spriedums lietā 2/56 *Geitling*/Augstā iestāde, *Recueil*, 9., 37. lpp., un 2004. gada 22. jūnija spriedums lietā C-42/01 Portugāle/Komisija, Krājums, I-6079. lpp., 66. punkts).

74 Ja Komisija valsts atbalsta kontroles ietvaros pieņem lēmumu, tad tostarp tā rezultātā, ja apstākļi, kuros atbalsts tika piešķirts, ir pietiekami, lai pierādītu, ka atbalsts var ietekmēt tirdzniecību dalībvalstu starpā un deformēt vai draudēt deformēt konkurenci, Komisijai lēmuma pamatojuma daļā ir vismaz jāatsaucas uz šiem apstākļiem (Tiesas 1985. gada 13. marta spriedums apvienotajās lietās 296/82 un 318/82 Nīderlande un *Leeuwarder Papierwarenfabriek*/Komisija, *Recueil*, 809. lpp., 24. punkts, un 2004. gada 29. aprīļa spriedums lietā C-372/97 Itālija/Komisija, *Recueil*, I-3679. lpp., 71. punkts).

75 Šajā gadījumā Lēmuma preambulas 41. apsvērums nosaka — paredzētie atbalsti veicina augļu, dārzeņu un augu ražošanu. Ņemot vērā preambulas 8. apsvēruma tekstu, kurā uzskaitītas dažādas augļu, dārzeņu, augu un puķu šķirnes, ko audzē siltumnīcās Sardīnijas MLU, kuriem šis projekts ir paredzēts, šīs norādes pietiekami apraksta attiecīgo ekonomikas nozari.

76 Turklāt Lēmuma preambulas 41. apsvērumā ietverti statistikas dati, kas parāda, ka Itālija ir galvenā Eiropas Savienības dārzeņu ražotāja, kur Sardīnija ir būtiska ražošanas zona. Tādējādi tas norāda apstākļus, kuru dēļ projekts var ietekmēt tirdzniecību dalībvalstu starpā.

77 Tāpat Lēmuma preambulas 43. apsvērumā norādīts, ka atbalsts grūtībās nonākušo uzņēmumu pārstrukturēšanai pārliek šo uzņēmumu strukturālās pielāgošanās pienākumu uz spēcīgākiem uzņēmumiem un veicina sacensību par subsīdiju saņemšanu. Tāpat tas atsaucas uz Vadlīniju 1.1. un 2.3. punktu, kas arī reglamentē šo jautājumu. Tādējādi tas norāda apstākļus, kuru dēļ projekts var deformēt vai draudēt deformēt konkurenci.

78 Visbeidzot, Lēmuma preambulas 51. un 54. apsvērums, kas ir veltīts projekta saderības novērtēšanai, ņemot vērā nosacījumu, ko paredz Vadlīniju 3.2.2. punkta ii) apakšpunkts, t.i., konkurences nevajadzīgas deformācijas novēršana ar atbalsta palīdzību, papildina šo pamatojumu, detalizēti parādot riska pakāpi, ka projekta rezultātā būtiski palielināsies ražošana un tiks ietekmētas cenas attiecīgajā sektorā.

79 Tādējādi nešķiet, ka Lēmuma pamatojums neļauj saprast, kāda bija attiecīgā nozare un kāda bija vai varēja būt projekta ietekme uz tirdzniecību dalībvalstu starpā un konkurenci.

80 Tādējādi šis pamats ir jānoraida.

f) Par pamatu, kas saistīts ar to, ka Komisija nerīkojās ar pienācīgu rūpību

Lietas dalībnieku argumenti

81 Prasītājs, ko atbalsta personas, kas iestājušās lietā, pārmet Komisijai, ka tā tikai vispārīgi izvērtēja projekta iespējamās sekas. Ja Komisija veiktu konkrētu analīzi, tā nonāktu pie secinājuma, ka, ņemot vērā Sardīnijas siltumnīcās audzēto kultūru nozares nelielo ekonomisko nozīmi, uzņēmumu, kas var pretendēt uz atbalstu, nelielo izmēru un paredzētā atbalsta nelielo apmēru, minētais projekts neietekmēja tirdzniecību un nedeformēja, nedz arī draudēja deformēt konkurenci.

82 Komisija apstrīd šo pamatu.

Pirmās instances tiesas vērtējums

83 Kaut arī izvirzītais pamats formāli attiecas uz rūpības trūkumu, izvērtējot tā būtību, atklājās, ka šis pamats ir saistīts ar Lēmuma būtību un nevis ar apstākļiem, kuros tas tika pieņemts. Turklāt prasītājs tiesas sēdē apstiprināja, ka tas atsaucās uz "rūpības un pamatojuma trūkumu, izvērtējot projekta saderību [ar kopējo tirgu]", kas ir uzskatāms par "būtisku kļūdu", jo, ja Komisija "ņemtu vērā reālo situāciju", "tā redzētu, ka projekts katrā ziņā nekādi nevarēja deformēt brīvo konkurenci".

84 Ciktāl prasītājs apšauba Lēmuma preambulas 41. un 43. apsvērumu, kas ir veltīti projekta kvalificēšanai, izvirzītā pamata analīze parāda, ka projekta novērtējumā vai nu ir pieļauta kļūda tiesību piemērošanā, jo EKL 87. panta 1. punkts uzliek Komisijai pienākumu noteikt patieso projekta ietekmi uz tirdzniecību dalībvalstu starpā un konkurenci, vai arī kļūda novērtējumā, jo EKL 87. panta 1. punkta piemērošanas nosacījumi attiecībā uz tirdzniecību dalībvalstu starpā un konkurenci šajā gadījumā netika izpildīti.

85 Tomēr Komisijai nav jānosaka atbalsta vai atbalsta shēmas projekta patiesās un efektīvās sekas, bet ir vienīgi jāizvērtē, vai projekts ir spējīgs ietekmēt tirdzniecību dalībvalstu starpā un deformēt vai draudēt deformēt konkurenci (Tiesas 2004. gada 29. aprīļa spriedums lietā C-298/00 P Itālija/Komisija, *Recueil*, I-4087. lpp., 49. punkts, un spriedums lietā C-372/97 Itālija/Komisija, iepriekš minēts šā sprieduma 74. punktā, 44. punkts). Tādējādi šajā gadījumā tā nav pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, izvērtējot projekta ietekmi uz tirdzniecību dalībvalstu starpā un konkurenci, kā tas ir minēts attiecībā uz iepriekšējo pamatu.

86 Turklāt, ne paredzēto atbalstu samērā zemais apmērs, ne pieticīgais atbilstošo uzņēmumu lielums neizslēdz, ka atbalsta režīma projekts ir spējīgs ietekmēt tirdzniecību dalībvalstu starpā un deformēt vai draudēt deformēt konkurenci (Tiesas 1980. gada 17. septembra spriedums lietā 730/79 *Philip Morris*/Komisija, *Recueil*, 2671. lpp., 11. un 12. punkts; 1990. gada 21. marta spriedums lietā C-142/87 Beļģija/Komisija, *Recueil*, I-959. lpp., 43. punkts, un 2004. gada 29. aprīļa spriedums lietā C-372/97 Itālija/Komisija, iepriekš minēts šā sprieduma 74. punktā, 53. punkts). Tas pats attiecas uz attiecīgo ekonomikas nozari (Tiesas 2003. gada 24. jūlija spriedums lietā C-280/00 *Altmark Trans* un *Regierungspräsidium Magdeburg*, *Recueil*, I-7747. lpp., 82. punkts, un 2004. gada 29. aprīļa spriedums lietā C-372/97 Itālija/Komisija, iepriekš minēts šā sprieduma 74. punktā, 60. punkts).

87 Līdz ar to tāpat var tikt ņemti vērā citi fakti, tādi kā īpaša konkurences izpausmes pakāpe ekonomikas nozarē, kurā darbojas uzņēmumi, kas var pretendēt uz atbalstu (Tiesas 1987. gada 11. novembra spriedums lietā 259/85 Francija/Komisija, *Recueil*, 4393. lpp., 24. punkts, un 2004. gada 29. aprīļa spriedums lietā C-372/97 Itālija/Komisija, iepriekš minēts šā sprieduma 74. punktā, 54. punkts). Tomēr lauksaimniecības un it īpaši augļu un dārzeņu nozare ir pakļauta intensīvai konkurencei. It īpaši tās struktūra, ko raksturo augsts neliela izmēra uzņēmumu skaits, ir tāda, ka atbalsta shēmas ieviešanai, kas atvērta lielai šo uzņēmumu daļai, kā tas ir šajā gadījumā, var būt ietekme uz konkurenci, pat ja saskaņā ar šo shēmu piešķiramais individuālais atbalsts apmērā ir mazs (2004. gada 29. aprīļa spriedums lietā C-372/97 Itālija/Komisija, iepriekš minēts šā sprieduma 74. punktā, 57. punkts). Līdz ar to prasītāja un personu, kas iestājušās lietā, sniegtie argumenti vien neļauj konstatēt kļūdu novērtējumā šajā sakarā.

88 Tādējādi, vadoties no šāda viedokļa, šis pamats ir jānoraida.

89 Ciktāl prasītājs norāda, ka tas apstrīd projekta saderības novērtējumu atbilstoši EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunktam, šis pamats ir uzskatāms par balstītu uz acīmredzamu kļūdu novērtējumā, jo projekts neietekmēja tirdzniecības apstākļus pretēji kopējām interesēm. Šās tiesību normas novērtēšana paredz arī, ka ir jāņem

vērā valsts veiktā pasākuma ietekme uz tirdzniecību dalībvalstu starpā un konkurenci (Tiesas 1997. gada 14. janvāra spriedums lietā C-169/95 Spānija/Komisija, *Recueil*, I-135. lpp., 20. punkts), kā tas ir noteikts Vadlīniju 2.4. punkta otrajā daļā un 3.2.2. punkta ii) apakšpunktā.

90 Tādējādi, vadoties no šāda viedokļa, šis pamats var tikt apvienots ar nākamo pamatu, ar kuru kopā tas arī tiks izskatīts.

g) Par pamatu, kas saistīts ar EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunkta un Vadlīniju pārkāpumu

Lietas dalībnieku argumenti

91 Atbilstoši prasītāja, ko atbalsta personas, kas iestājušās lietā, viedoklim projekta saderīguma ar kopējo tirgu izvērtēšanā, kas tika veikta saskaņā ar EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunktu attiecībā uz atbalstu, kas paredzēts, lai atvieglotu noteiktu darbību attīstību vai noteiktu ekonomisko reģionu attīstību, un saskaņā ar Vadlīnijām, tika pieļautas kļūdas tiesību piemērošanā un acīmredzamas kļūdas novērtējumā.

92 Turklāt personas, kas iestājušās lietā, uzsver, ka Komisija ir pārkāpusi Vadlīniju 3.2.3., 3.2.4. un 3.2.5. punktu.

93 Komisija uzskata, ka šie argumenti ir noraidāmi pilnībā.

Pirmās instances tiesas vērtējums

94 Atbilstoši EKL 87. panta 3. punktam Komisijai ir lielas izvērtēšanas pilnvaras (spriedums *Philip Morris*/Komisija, iepriekš minēts šā sprieduma 86. punktā, 17. punkts, 2004. gada 29. aprīļa spriedums lietā C-372/97 Itālija/Komisija, iepriekš minēts šā sprieduma 74. punktā, 83. punkts).

95 Taču, lai šīs pilnvaras izmantotu, Komisija var pieņemt vadlīnijas, tādas kā Vadlīnijas, kas ir piemērojamas šajā gadījumā, ja šīs vadlīnijas nav pretrunā Līguma tiesību normām. Ja Komisija pieņem šādu aktu, tai tas ir jāievēro (spriedums lietā *Deufil*/Komisija, iepriekš minēts šā sprieduma 29. punktā, 22. punkts; Tiesas 1993. gada 24. marta spriedums lietā C-313/90 *CIRFS* u.c./Komisija, *Recueil*, I-1125. lpp., 36. punkts, un spriedums lietā Nīderlande/Komisija, iepriekš minēts šā sprieduma 29. punktā, 24. punkts).

96 Līdz ar to tiesai ir jāpārliecinās, ka Komisija ir ievērojusi noteikumus, ko pati ir pieņēmusi (Pirmās instances tiesas 2002. gada 30. janvāra spriedums lietā T-35/99 *Keller* un *Keller Meccanica*/Komisija, *Recueil*, II-261. lpp., 77. punkts).

97 Tomēr, tā kā Komisijas lielās izvērtēšanas pilnvaras, ko noteiktos apstākļos skaidro Komisijas pieņemtās vadlīnijas, ietver sarežģītu ekonomisku un sociālu novērtējumu, kas ir jāveic Kopienas kontekstā, tiesai pār to ir ierobežota kontrole. Šī kontrole sastāv tikai no pārbaudes pār procesuālo noteikumu un pienākuma sniegt pamatojumu ievērošanu, kā arī pār to, vai ir precīzi atspoguļoti fakti, vai netika pielaistas acīmredzamas kļūdas novērtējumā un vai netika pārsniegtas pilnvaras (spriedums *Philip Morris*/Komisija, iepriekš minēts šā sprieduma 86. punktā, 24. punkts; Tiesas 1996. gada 29. februāra spriedums lietā C-56/93 Beļģija/Komisija, *Recueil*, I-723. lpp., 11. punkts; Pirmās instances tiesas 1999. gada 6. oktobra spriedums lietā T-110/97 *Kneissl Dachstein*/Komisija, *Recueil*, II-2881. lpp., 46. punkts).

98 Šajā sakarā prasītājs un personas, kas iestājušās lietā, kritizē, pirmkārt, projekta vispārīgo novērtējumu (Lēmuma preambulas 45. apsvērums), otrkārt, novērtējumu par definīciju uzņēmumiem, kuriem radušās grūtības, ko projekts apstiprina, vadoties no Vadlīniju 2.1. punkta pirmās daļas (Lēmuma preambulas 46. apsvērums), treškārt, projekta saderīguma novērtējuma trūkumu, vadoties no īpašiem noteikumiem, kas ietverti Vadlīniju 3.2.3., 3.2.4. un 3.2.5. punktā, un, ceturtkārt, tā novērtējumu, vadoties no vispārīgiem noteikumiem, kas noteikti Vadlīniju 3.2.2. punktā (Lēmuma preambulas 48.–58. apsvērums).

— Par projekta vispārīgo novērtējumu

99 Atbilstoši prasītāja viedoklim Komisija nevarēja pamatot Lēmumu ar to, ka pastāvēja risks, ka Itālijas Republikas paziņotās atbalsta shēmas pārstrukturēšanai ieviešanas rezultātā individuāli atbalsti var tikt piešķirti MLU, kam nav radušās grūtības un kas līdz ar to nevar pretendēt uz šo atbalstu, jo projektā paredzēti automātiski pasākumi.

100 Šis arguments liek, pirmkārt, izvērtēt, vai Komisija var atsaukties uz šādu pamatojumu, lai atbalstītu lēmumu par grūtībās esošo uzņēmumu atbalsta shēmas projekta nesaderību ar kopējo tirgu, un, otrkārt, novērtēt, vai Komisija šajā gadījumā varēja uz to atsaukties, lai pamatotu Lēmumu.

101 Atbilstoši EKL EKL 87. panta 3. punktam un EKL 88. panta 2. punktā paredzētās procedūras beigās Komisija var paziņot, pieņemot pozitīvu vai nosacījumu lēmumu, ka atbalsta shēmas projekts ir saderīgs ar kopējo tirgu. Tādējādi attiecīgai dalībvalstij nav pienākuma tai paziņot par saskaņā ar šo shēmu piešķirtajiem individuālajiem atbalstiem, vajadzības gadījumā pakļaujot to izpildi nosacījumiem un pienākumiem,

ko šajā sakarā uzlikusi Komisija. Komisijai šajā jomā ir lielas izvērtēšanas pilnvaras (Tiesas 1994. gada 5. oktobra spriedums lietā C-47/91 Itālija/Komisija, *Recueil*, I-4635. lpp., 21. punkts, un 2002. gada 16. maija spriedums lietā C-321/99 P *ARAP* u. c./Komisija, *Recueil*, I-4287. lpp., 72. punkts).

102 Ja Komisija novērtē kvalifikāciju un projekta saderību ar kopējo tirgu, tā ir tiesīga izvērtēt tikai tā vispārīgās raksturiezīmes, kādas tās izriet no pilnīgā paziņojuma, un tai nav jāizvērtē katrs konkrētais piemērošanas gadījums (Tiesas 1987. gada 14. oktobra spriedums lietā 248/84 Vācija/Komisija, *Recueil*, 4013. lpp., 18. punkts; 1999. gada 17. jūnija spriedums lietā C-75/97 Beļģija/Komisija, *Recueil*, I-3671. lpp., 48. punkts; spriedums lietā Itālija un *Sardegna Lines*/Komisija, iepriekš minēts šā sprieduma 41. punktā, 51. punkts; 2002. gada 26. septembra spriedums lietā C-351/98 Spānija/Komisija, *Recueil*, I-8031. lpp., 67. punkts, un 2004. gada 29. aprīļa spriedums lietā C-278/00 Grieķija/Komisija, *Recueil*, I-3997. lpp., 24. punkts).

103 Attiecīgajai dalībvalstij piedāvātā iespēja paziņot par atbalsta shēmas projektu un, ja Komisija projektu apstiprina pēc tam, kad tā ir izvērtējusi tā vispārīgās raksturīpašības, nepaziņot par saskaņā ar šo shēmu piešķirtajiem individuālajiem atbalstiem, vajadzības gadījumā pakļaujot to izpildi šajā sakarā paredzētajiem nosacījumiem un pienākumiem, neattaisno, kā to pamatoti apgalvo Komisija, individuālo atbalstu piešķiršanu, kas tiktu atzīti par neatbilstošiem, ja par tiem tiktu iesniegts individuāls paziņojums, nemazinot atbalsta nesaderības principa, kas ietverts EKL 87. pantā, ietekmi. Jo īpaši to rezultātā nevajadzētu piešķirt individuālos atbalstus, kuri, kaut arī atbilst vienam no mērķiem, ko paredz EKL 87. panta 3. punkta a) līdz d) apakšpunkts, tomēr nav vajadzīgi, lai šo mērķi sasniegtu (spriedums lietā *Philip Morris*/Komisija, iepriekš minēts šā sprieduma 86. punktā, 17. punkts; spriedums lietā *Agrana Zucker und Stärke*/Komisija, iepriekš minēts šā sprieduma 49. punktā, 74. punkts, un spriedums lietā *Graphischer Maschinenbau*/Komisija, iepriekš minēts šā sprieduma 65. punktā, 34. punkts).

104 Komisijai tādējādi ir jāpārliecinās, ka atbalsta shēmas projekts, kas tai iesniegts izvērtēšanai, ir izstrādāts tā, lai garantētu, ka individuālie atbalsti, kas piešķirami atbilstoši tās tiesību normām, tiek piešķirti uzņēmumiem, kas ir tiesīgi uz tiem pretendēt.

105 Ja tiek pierādīts, ka tā tas nav, Komisijai ar tās plašajām izvērtēšanas iespējām tas jāņem vērā un, ciktāl tās rīcībā esošā informācija to atļauj, ir jāizvērtē, vai ir piemēroti pieņemt nosacījumu lēmumu vai negatīvo lēmumu (šajā sakarā skat. spriedumu lietā Spānija/Komisija, iepriekš minēts šā sprieduma 102. punktā, 87. punkts, un Pirmās instances tiesas 2001. gada 22. novembra spriedumu lietā T-9/98 *Mitteldeutsche Erdöl-Raffinerie*/Komisija, *Recueil*, II-3367. lpp., 116. punkts).

106 Šajā gadījumā jautājums, vai Komisija varēja uzskatīt, ka tā tas nav, ir saistīts ar projektā izmantotās grūtībās nonākušo uzņēmumu definīcijas piemērotību, kā to norāda Lēmuma preambulas 46. apsvērums. Tādējādi šie jautājumi ir izvērtējami kopā.

— Par projektā izmantotās grūtībās nonākušā uzņēmuma definīcijas novērtējumu saistībā ar Vadlīniju 2.1. punkta pirmo daļu

107 Prasītājs un personas, kas iestājušās lietā, uzsver, ka Lēmuma preambulas 46. apsvērumā, kas ir veltīts projektā izmantotās grūtībās nonākušo uzņēmumu definīcijas piemērotības novērtēšanai, ir pieļauta kļūda tiesību piemērošanā vai vismaz acīmredzama kļūda novērtējumā. Komisija pieļāva kļūdu tiesību piemērošanā, novirzoties no Vadlīnijām, kuru 2.1. punkta pirmajā daļā nav noteikts, ka šai definīcijai jābūt pamatotai ar kritērijiem, kas ļauj konstatēt, ka uzņēmumu, kuri lūdz piešķirt atbalstu pārstrukturēšanai, situācija pasliktinās. Vismaz tā ir noteikti pieļāvusi acīmredzamu kļūdu novērtējumā, nenonākot pie secinājuma, ka projektā noteiktie kritēriji bija pietiekami, lai noteiktu, ka ieinteresētie uzņēmumi atradās tādā ekonomiskajā situācijā, kas attaisno atbalsta piešķiršanu pārstrukturēšanai, neskatoties uz to, ka šī situācija var uzlaboties atsauces perioda beigās.

108 Vadlīniju 2.1. punkta pirmā daļa skaidri noteic, ka Komisija uzskata — uzņēmums ir nonācis grūtībās, ja tas nav spējīgs nodrošināt savu atjaunošanos no pašu resursiem vai no līdzekļiem, kas iegūti no tā akcionāriem vai aizdevuma. Tajā ietvertas dažādas norādes par tendenci, kas parāda, cik lielā mērā uzņēmuma situācija pasliktinās, kopā ar dažādām īpašām norādēm, kas ļauj noteikt īpaši smagu situāciju, kāda tā var kļūt noteiktos gadījumos.

109 No šā punkta teksta skaidri izriet, ka Komisija nav atkāpusies no Vadlīnijām, pirms šajā gadījumā izvēlētās definīcijas novērtēšanas norādot uz nozīmīgumu, ko tā parasti piešķir norādēm, kas liecina par to, ka uzņēmumu, kas atbalsta shēmas ietvaros ir tiesīgi pieteikties uz atbalstu pārstrukturēšanai, grūtības pakāpeniski pieaug. Līdz ar to arguments, kas balstīts uz kļūdu tiesību piemērošanā, ir jānoraida.

110 Turklāt no Lēmuma preambulas 46. apsvēruma teksta izriet, ka sava novērtējuma pamatojumam, saskaņā ar kuru grūtībās nonākušo uzņēmumu definīcija, ko šajā gadījumā izvelējās Itālijas iestādes, liek šaubīties par projekta saderību ar kopējo tirgu; Komisija būtībā atsaucas uz to, ka izmantotie kritēriji nebija atbilstoši un uzticami, jo tie tika balstīti uz vidējo rādītāju.

111 Vadlīniju 2.1. punkta pirmās daļas noteikumi ļauj uzskatīt, ka tendences norādēm Komisijas piešķirtajā nozīmē neliecina par to, ka cita veida norādes nav derīgas, piemēram, tādas, kas balstītas uz projektā noteikto vidējo rādītāju. Tomēr šādas norādes katrā ziņā var tikt uzskatītas par atbilstošām tikai tad, ja tās ļauj noteikt, ka pastāv patiesas un pierādītas grūtības, ar kurām ir saskārušies uzņēmumi, kas ir tiesīgi saņemt atbalstu. Ja nē, šādiem uzņēmumiem nevar tikt piešķirts atbalsts, lai sasniegtu EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunkta mērķus.

112 Šajā gadījumā nevar atzīt par acīmredzami kļūdainu uzskatu, ka piemērotie kritēriji negarantēja, ka pieeja atbalsta shēmai tiks piešķirta tikai tiem uzņēmumiem, kas nonākuši grūtībās, Vadlīniju 2.1. punkta pirmās daļas nozīmē. Prasītāja un personu, kas iestājušās lietā, apsvērumi šajā sakarā būtībā nav balstīti ne uz kādiem faktiem, kas ļautu secināt, ka šajā sakarā pastāv acīmredzama kļūda novērtējumā.

— Par noteikumu, kas ietverti Vadlīniju 3.2.3., 3.2.4. un 3.2.5. punktā, nepiemērošanu

113 Noteikumi, kas ietverti Vadlīniju 3.2.3., 3.2.4. un 3.2.5. punktā, kuru nepiemērošanu Komisijai pārmet personas, kas iestājušās lietā, ir uzskatāmi par "speciālām tiesību normām", atbilstoši kurām tiek piemēroti "vispārīgie noteikumi", kas uzskaitīti minēto vadlīniju 3.2.2. punktā, kā tas ir norādīts Vadlīniju 3.2.2. punkta pirmajā daļā.

114 Pirmkārt, personas, kas iestājušās lietā, uzskata, ka, tā kā Komisija ir pieņēmusi formālu paziņojumu par to, ka attiecīgajā nozarē nepastāv pārmērīga kapacitāte, un atteikusies no prasības samazināt kapacitāti (Lēmuma preambulas 53. apsvērums), tai bija jāsecina, ka projekts bija atbilstošs Vadlīniju 3.2.3. punktam un līdz ar to — saderīgs ar kopējo tirgu.

115 Vadlīniju 2.4. punkta otrā daļa it īpaši norāda, ka, ja uzņēmumi, uz kuriem attiecas atbalsta projekts pārstrukturēšanai, atrodas valsts atbalstu saņemošajā reģionā, Komisija ņems vērā šos reģionālos apsvērumus, kas minēti EKL 87. panta 3. punkta a) un c) apakšpunktā, tādā veidā, kā tas ir norādīts pašā Vadlīniju 3.2.3. punktā. Vadlīniju 3.2.3. punkts ar nosaukumu "Īpašie nosacījumi, kas ir piemērojami pārstrukturēšanai domātajiem atbalstiem valsts atbalstu saņemošajā reģionā" it īpaši norāda, ka, ja grūtībās nonākušo uzņēmumu pārstrukturēšanai domātā atbalsta

shēmas projekts attiecas uz valsts atbalstu saņemošo reģionu vai nabadzīgajiem reģioniem, Komisijai ir pienākums to ņemt vērā un, neskatoties uz to, ka attiecīgajā nozarē strukturālā kapacitāte ir pārmērīga, tai ir atļauts šajā sakarā brīvi piemērot kapacitātes samazināšanas noteikumu, kas ietverts Vadlīnijās, ja to attaisno reģionālās attīstības vajadzības.

116 Turpretim no tā neizriet, ka, ja izrādās, ka nozarē, uz kuru attiecas jaunais atbalsta projekts, nepastāv pārmērīga kapacitāte, un Komisija tā rezultātā atsakās piemērot kapacitātes samazināšanu uzņēmumiem, kas ir tiesīgi saņemt atbalstu, šis projekts jau tikai šā iemesla dēļ vien ir uzskatāms par saderīgu ar kopējo tirgu.

117 Tieši otrādi — šim projektam ir jāievēro princips, kas noteikts Vadlīniju 3.2.1. punktā, saskaņā ar kuru jauns pārstrukturēšanai domātā atbalsta projekts var tikt atļauts tikai tad, ja var pierādīt, ka tas ir Kopienas interesēs un līdz ar to — ka tas izpilda nosacījumus par dzīvotspējas atjaunošanu, konkurences nevajadzīgās deformācijas novēršanu un samērīguma nosacījumu, kuri ir uzskaitīti Vadlīniju 3.2.2. punktā. Kaut arī Komisija var ieņemt "mazāk stingru nostāju" šajā jautājumā, tā atbilstoši Vadlīniju 3.2.3. punkta noteikumiem nevar "atļaut visu" (Pirmās instances tiesas 2002. gada 11. jūlija spriedums lietā T-152/99 *HAMSA*/Komisija, *Recueil*, II-3049. lpp., 114. punkts).

118 Šajā gadījumā konstatējot, ka Sardīnijas siltumnīcās audzēto kultūru nozarē nepastāv pārmērīga kapacitāte, Komisijai nav jāsecina, ka projekts nav saderīgs [ar kopējo tirgu]. Līdz ar to arguments par kļūdu tiesību normu piemērošanā nav pamatots.

119 Otrkārt, personas, kas iestājušās lietā, uzskata, ka, tā kā visi uzņēmumi, kas ir tiesīgi pretendēt uz atbalstu, ir MLU, Komisijai bija jāpiemēro Vadlīniju 3.2.4. punkts.

120 Vadlīniju 1.2. punkts norāda, ka atbalsts pārstrukturēšanai var tikt attaisnots noteiktos apstākļos, it īpaši "ja MVU nozarei no tā rodas lielāks ekonomiskais labums, kā arī ja šiem uzņēmumiem un MLU ir īpašas vajadzības". Vadlīniju 3.2.4. punkts ar nosaukumu "Atbalsts MVU pārstrukturēšanai" tostarp norāda, ka "MVU gadījumā Komisija nepieprasīs, lai atbalsts pārstrukturēšanai atbilstu nosacījumiem, kas ir tikpat stingri kā tie, kas piemērojami lieliem uzņēmumiem, it īpaši attiecībā uz kapacitātes samazināšanu un pienākumu iesniegt paziņojumus".

121 Šie punkti liek atzīt, ka Komisijai ir brīvi jāpiemēro noteikumi, kas noteikti Vadlīniju 3.2.2. punktā, izvērtējot grūtībās nonākušajiem MVU vai MLU paredzētā atbalsta shēmas projekta saderību ar kopējo tirgu, kāds ir projekts arī šajā gadījumā. Tādējādi attiecīgie noteikumi, kaut arī atviegloti, joprojām ir piemērojami.

122 Līdz ar to, veicot apsvērumu pamatotības novērtējumu, kura rezultātā Komisija secināja, ka projektā šie noteikumi nav ievēroti, var noteikt, vai tie tiek piemēroti brīvi, ņemot vērā MLU izdevīgo ekonomisko lomu un to īpašās vajadzības (skat. šā sprieduma 141. punktu).

123 Treškārt, personas, kas iestājušās lietā, apgalvo, ka Komisija nevarēja atteikties novērtēt projekta atbilstību saistībā ar Vadlīniju 3.2.5. punktu, pamatojoties uz, pēc Komisijas domām, neatbilstošu argumentu par to, ka Itālijas iestādes nav lūgušas to piemērot.

124 Vadlīniju 3.2.5. punkta ievaddaļa ar nosaukumu "Tiesību normas, kas piemērojamas tikai atbalstiem pārstrukturēšanai lauksaimniecības nozarē", nosaka:

"Komisija pēc attiecīgās dalībvalsts pieprasījuma [Vadlīniju] vispārīgo tiesību normu par kapacitātes samazināšanu vietā lauksaimniecības nozares uzņēmumiem piemēro šādas tiesību normas [..]."

125 Šajā gadījumā Lēmuma, kas netiek apstrīdēts saistībā ar šo jautājumu, preambulas 33. un 52. apsvērums norāda, ka Itālijas iestādes nevienā brīdī nav lūgušas Komisiju piemērot noteikumus, kas ietverti Vadlīniju 3.2.5. punktā, kaut arī Komisija vērsa to uzmanību uz šādu iespēju. Tādējādi Komisija ne tikai varēja, bet tai arī bija pienākums aprobežoties ar Vadlīniju 3.2.2. punktā ietverto noteikumu piemērošanu. Līdz ar to arguments par kļūdu tiesību normu piemērošanā šajā jautājumā nav pamatots.

— Par projekta novērtējumu saistībā ar Vadlīniju 3.2.2. punktā ietvertajiem noteikumiem

126 Lai tiktu atzīta saderība ar kopējo tirgu, piemērojot EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunktu, grūtībās nonākušajiem uzņēmumiem paredzētā atbalsta projektam ir jābūt saistītam ar pārstrukturēšanas plānu, kurā paredzēts samazināt vai pārorientēt uzņēmumu darbību (Tiesas 1994. gada 14. septembra spriedums apvienotajās lietās C-278/92, C-279/92 un C-280/92 Spānija/Komisija *Recueil*, I-4103. lpp., 67. punkts; 2001. gada 22. marta spriedums lietā C-17/99 Francija/Komisija, *Recueil*, I-2481. lpp., 45. punkts, un spriedums lietā *Prayon-Rupel*/Komisija, iepriekš minēts šā sprieduma 41. punktā, 70. punkts).

127 Vadlīniju 3.2.2. punkts, kurā ietverta šī prasība, nosaka tostarp, ka pārstrukturēšanas plānā jāievēro trīs materiālie nosacījumi. Pirmkārt, tam ir jāļauj atbalstu saņēmējam uzņēmumam atjaunot dzīvotspēju saprātīgā termiņā un, pamatojoties uz reāliem pieņēmumiem [3.2.2. punkta i) apakšpunkts], otrkārt, ir jānovērš konkurences nevajadzīgā deformācija [3.2.2. punkta ii) apakšpunkts] un, treškārt, tam ir jābūt samērīgam ar pārstrukturēšanas izmaksām un ieguvumiem [3.2.2. punkta iii) apakšpunkts].

128 Tā kā šie nosacījumi ir piemērojami vienlaicīgi, Komisijai ir jāatzīst pārstrukturēšanas atbalsta projekts par neatbilstošu, pat ja tikai viens no šiem nosacījumiem netiktu izpildīts (2001. gada 22. marta spriedums lietā Francija/Komisija, iepriekš minēts šā sprieduma 126. punktā, 49. un 50. punkts; spriedums lietā Grieķija/Komisija, iepriekš minēts šā sprieduma 102. punktā, 100. un 101. punkts, un spriedums lietā *HAMSA*/Komisija, iepriekš minēts šā sprieduma 117. punktā, 79. punkts).

129 Turklāt, lai izpildītu pienākumu sadarboties ar Komisiju, attiecīgajai dalībvalstij ir jāiesniedz visa informācija, kas ļautu Komisijai pārliecināties, ka ir izpildīti visi nosacījumi izņēmuma izdarīšanai (Tiesas 1993. gada 28. aprīļa spriedums lietā C-364/90 Itālija/Komisija, *Recueil*, I-2097. lpp., 20. punkts, un 2004. gada 29. aprīļa spriedums lietā C-372/97 Itālija/Komisija, iepriekš minēts šā sprieduma 74. punktā, 81.–85. punkts).

130 Visbeidzot, Komisijas lēmuma par valsts atbalstu likumība ir jāizvērtē tiesā uz to faktu pamata, kas ir tās rīcībā vai varētu būt tās rīcībā brīdī, kad tika pieņemts lēmums (Tiesas 1986. gada 10. jūlija spriedums lietā 234/84 Beļģija/Komisija, *Recueil*, 2263. lpp., 16. punkts, un 2004. gada 29. aprīļa spriedums lietā C-277/00 Vācija/Komisija, *Recueil*, I-3925. lpp., 39. punkts).

131 Šajā gadījumā Itālijas iestādes paziņoja par atbalsta shēmas projektu, kas paredzēts apmēram 500 MLU pārstrukturēšanai. Šim projektam bija jāgarantē, ka individuālos pārstrukturēšanas plānos, ko iesniedz MLU atbalsta saņemšanai, tiktu ievēroti nosacījumi, kas noteikti Vadlīniju 3.2.2. punktā. Komisija Lēmuma preambulas 48.–58. apsvērumā uzskatīja, ka tas netika izpildīts.

132 Prasītājs un personas, kas iestājušās lietā, apgalvo, pirmkārt, ka projekta izvērtēšana saistībā ar Vadlīniju 3.2.2. punkta i) apakšpunktu notika, pieļaujot acīmredzamas kļūdas novērtējumā.

133 Vadlīniju 3.2.2. punkta i) apakšpunkta ar nosaukumu "Dzīvotspējas atjaunošana" teksts parāda, ka tajā paredzētais nosacījums ietver divas prasības. Pirmkārt, dzīvotspējas atjaunošanai pamatā ir jābalstās uz iekšējiem faktoriem un tikai otrkārt — uz ārējiem faktoriem, ar nosacījumu, ka šie ārējie faktori ir reāli. Otrkārt, šiem pasākumiem ir jābūt realizējamam saprātīgā termiņā un tiem jābūt ilgstošiem.

134 Attiecībā uz pirmo prasību — Komisija Lēmuma preambulas 49. un 50. apsvērumā atzīmēja, ka dzīvotspējas atjaunošana bija balstīta tostarp uz diviem ārējiem faktoriem, pirmkārt, uz gadījumu, ja ienākumiem būtu bijis jāpieaug mārketinga kampaņu rezultātā, kas, domājams, radītu jaunus noieta tirgus, un, otrkārt, uz gadījumu, ja ienākumi nebūtu kritušies tādēļ, ka produkcijas pieaugums neietekmē cenu. Tā uzskatīja, ka pirmais no šiem gadījumiem netika pierādīts un ka otrais nav pārbaudāms un pat nav reāls.

135 Atbilstoši Itālijas iestāžu un prasītāja paziņojumiem projekts "galvenokārt balstās uz iekšējiem pasākumiem", kuru rezultātā atbalstu saņemošo uzņēmumu ražošanas

pieaugumam ir jāpalielinās apmēram par 40 % no apjoma, un to ienākumiem ir jāpieaug vairāk nekā par 50 %, un tas "ievērojami" balstās uz ārēju faktoru, kas ir saistīts ar "pieaugošo zemes produkcijas pieprasījumu".

136 Lēmums, kura preambulas 49. un 50. apsvērums attiecas uz šo ārējo faktoru, var sākotnēji radīt priekšstatu, ka Komisija nav izvērtējusi iekšējos faktorus. Tomēr, lasot tos uzmanīgāk, kļūst skaidrs, ka Komisija netieši, bet tomēr noteikti ir atzinusi šo faktoru nozīmīgumu un piemērotību. Tas, ka Komisija pieļāva, ka šo faktoru rezultātā piegādes apjoms var palielināties par 40 %, varēja notikt tikai tādēļ, ka Komisija apsvēra, vai šis palielinājums bez pietiekama pieprasījuma neradīs cenu samazinājumu un nekavēs dzīvotspējas atjaunošanu, kas tam patiesībā ir jānodrošina. Tieši tādēļ Komisija lūdza iesniegt ekonomisku informāciju par pastāvošajiem noieta tirgiem un produkcijas pieauguma ietekmi uz cenu, ko Komisija apstiprināja tiesas sēdē un ko neviens neapstrīdēja.

137 Tomēr Itālijas iestādes nav nevienā brīdī iesniegušas precīzu informāciju par noieta tirgu — it īpaši par mārketinga kampaņām, ko tās vēlējās organizēt un par ko tās norādīja Komisijai administratīvā procesa laikā. Taču Komisija acīmredzami nevarēja balstīt savu novērtējumu uz vienkāršu pieņēmumu (skat. pēc analoģijas 2004. gada 29. aprīļa spriedumu lietā C-372/97 Itālija/Komisija, iepriekš minēts šā sprieduma 74. punktā, 84. punkts).

138 Turklāt, iztaujāts par šo jautājumu tiesas sēdē, prasītājs ir atzinis, ka šīs mārketinga kampaņas bija tikai "iespējamas".

139 Turklāt Itālijas iestādes nav iesniegušas pārliecinošu informāciju par produkcijas pieauguma ietekmi uz cenu, ko tās aprakstīja Komisijai. 2001. gada 26. janvāra vēstulē tās galvenokārt iesniedza Komisijas 1998. gada 19. jūnijā, 1998. gada

19. oktobrī un 1999. gada 7. decembrī pieprasīto tirgus pētījumu. Šis pētījums, kas tostarp apraksta tendenciozo un relatīvo tā saucamo "galda" tomātu pārdošanas cenu un sarkano piparu cenu celšanos Kaljari [*Cagliari*] provincē laika posmā no 1995. līdz 1997. gadam, sniedz priekšstatu par turpmāku šo divu produktu cenu attīstību šajā provincē vienādos nosacījumos. No otras puses, varētu teikt, ka, pat ja nav pieļauta acīmredzama kļūda novērtējumā, tā tomēr nav iesniegusi pārliecinošu informāciju par to, kāda turpmāk būs šo un citu attiecīgo produktu cenu attīstība Kaljari provincē un pārējā Sardīnijas daļā, ņemot vērā vairāk nekā 40 % lielo ražošanas palielinājumu, kas projekta rezultātā ir sagaidāms šajā reģionā.

140 Kad par to tika uzdoti jautājumi tiesas sēdē, prasītājs neapstrīdēja šā pētījuma nepietiekamo raksturu un aprobežojās ar to, ka paskaidroja — ir jāņem vērā citi fakti, tādi kā projekta MLU iedrošināšanas, racionalizēšanas un specializācijas mērķi.

141 Šis arguments tomēr nevar tikt atbalstīts. Komisija var izpildīt pienākumu, ko tai uzliek Vadlīniju 3.2.4. punkts — ievērot elastīgumu, nosakot, vai projekts attiecībā uz MVU vai MLU izpilda visus dzīvotspējas atjaunošanas nosacījumus, kas noteikti to pašu Vadlīniju 3.2.2. punkta i) apakšpunktā, tikai, ja tās rīcībā ir precīzi un atbilstoši dati.

142 Tādējādi šķiet, pirmkārt, ka Itālijas Republika nav iesniegusi informāciju, kas ļautu Komisijai pārliecināties, ka projekts bija piemērots MLU, kas ir tiesīgi pretendēt uz atbalstu, dzīvotspējas atjaunošanai, pamatojoties uz reāliem pieņēmumiem, neskatoties uz šās iestādes atkārtotiem pieprasījumiem, un, otrkārt, ka tai šajā sakarā, nepieļaujot acīmredzamu kļūdu novērtējumā, bija jānonāk pie secinājuma, ka tās rīcībā esošā informācija nenovērsa pastāvošās šaubas.

143 Tā kā nevar atzīt, ka Komisija ir pielaidusi acīmredzamu kļūdu novērtējumā, uzskatot, ka tās rīcībā esošie fakti tai neļāva secināt, ka projektā tika ievēroti dzīvotspējas atjaunošanas nosacījumi, un tā kā Vadlīniju 3.2.2. punktā noteiktie nosacījumi ir piemērojami vienlaicīgi (skat. šā sprieduma 127. un 128. punktu), izvirzītais pamats ir jānoraida un nav jāizvērtē argumenti attiecībā uz projekta izvērtēšanu saistībā ar citiem minētajā punktā uzskaitītajiem nosacījumiem (2001. gada 22. marta spriedums lietā Francija/Komisija, iepriekš minēts šā sprieduma 126. punktā, 50. punkts; spriedums lietā Grieķija/Komisija, iepriekš minēts šā sprieduma 102. punktā, 101. punkts, un spriedums lietā *HAMSA*/Komisija, iepriekš minēts šā sprieduma 117. punktā, 108. punkts).

h) Par pamatu, kas saistīts ar Regulas Nr. 659/1999 7. panta 4. punkta pārkāpumu

Lietas dalībnieku argumenti

144 Atbilstoši prasītāja, ko atbalsta personas, kas iestājušās lietā, viedoklim Komisija ir kļūdaini pieņēmusi negatīvu lēmumu atbilstoši Regulas Nr. 659/1999 7. panta 5. punktam, — tā vietā, lai pieņemtu nosacījumu lēmumu atbilstoši minētās regulas 7. panta 4. punktam.

145 Komisija apstrīd šo pamatu.

Pirmās instances tiesas vērtējums

146 Regulas Nr. 659/1999 7. pants ar nosaukumu "Komisijas lēmumi izbeigt formālo izmeklēšanas procedūru" tostarp nosaka:

"1. Neskarot [attiecīgās dalībvalsts paziņojuma atsaukumu], formālo izmeklēšanas procedūru izbeidz ar lēmumu, kas paredzēts šā panta 2. līdz 5. punktā.

[..]

4. Pozitīvā lēmumā Komisija var ietvert nosacījumus, kurus ievērojot atbalsts uzskatāms par saderīgu ar kopējo tirgu, un noteikt pienākumus, kas ļauj uzraudzīt tās lēmuma izpildi (turpmāk tekstā — "nosacīts [nosacījumu] lēmums").

5. Ja Komisija konstatē, ka paziņotais atbalsts nav saderīgs ar kopējo tirgu, tā nolemj, ka attiecīgais atbalsts netiek ieviests (turpmāk tekstā — "negatīvs lēmums").

6. Lēmumus, kas pieņemami saskaņā ar 2., 3., 4. un 5. punktu, pieņem, tiklīdz ir novērstas neskaidrības, kas minētas 4. panta 4. punktā. Komisija, cik iespējams, cenšas pieņemt lēmumu 18 mēnešos pēc procedūras sākšanas. Šo termiņu var pagarināt, Komisijai un attiecīgai dalībvalstij par to kopīgi vienojoties.

7. Pēc 6. punktā minētā termiņa beigām, ja attiecīgā dalībvalsts to lūdz, Komisija divos mēnešos pieņem lēmumu, kas pamatojas uz tai pieejamo informāciju. Vajadzības gadījumā, ja sniegtā informācija nav pietiekama, lai konstatētu saderību, Komisija pieņem negatīvu lēmumu."

147 Šo tiesību normu piemērošana šajā gadījumā liek atgādināt, ka 2001. gada 14. septembrī Itālijas Republika lūdza Komisiju pieņemt lēmumu saskaņā ar Regulas Nr. 659/1999 7. panta 7. punktu un ka 2001. gada 13. novembrī Komisija pieņēma Lēmumu, kurā tā būtībā uzskatīja, ka informācija, ko iesniedza Itālijas Republika, tai neļāva novērst visas šaubas, kas tai bija radušās attiecībā uz projekta saderību ar kopējo tirgu.

148 Šā pamata, kas saistīts ar EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunkta un Vadlīniju pārkāpumu, analīze liek atzīt, ka Komisijas veiktais novērtējums, kura rezultātā tā nonāca pie secinājuma, ka projekts neatbilst dzīvotspējas atjaunošanas nosacījumiem, kas paredzēti Vadlīniju 3.2.2. punkta i) apakšpunktā (Lēmuma preambulas 49. un 50. apsvērums), nevar tikt uzskatīts par acīmredzami kļūdainu (skat. šā sprieduma 132.–142. punktu).

149 Tā kā Vadlīniju 3.2.2. punktā ietvertie nosacījumi ir piemērojami vienlaicīgi (skat. šā sprieduma 127., 128. un 143. punktu) un tā kā Itālijas Republikas iesniegtā informācija nav pietiekama, lai konstatētu projekta saderību ar kopējo tirgu, Komisija bija tiesīga pieņemt negatīvu lēmumu atbilstoši Regulas Nr. 659/1999 7. panta 7. punktam.

150 Tādējādi šis pamats ir jānoraida.

2. *Par citiem personu, kas iestājušās lietā, izvirzītajiem pamatiem*

151 Tiesas Statūtu 40. panta ceturtā daļa noteic, ka iestāšanās raksta prasījumiem nevar būt cits priekšmets nekā tā lietas dalībnieka prasījumiem, kas tiek atbalstīts.

Reglamenta 116. panta 4. punkts nosaka — iestāšanās rakstā tostarp jābūt ietvertiem personas, kas iestājusies lietā, prasījumiem pilnīgi vai daļēji atbalstīt vai pilnīgi vai daļēji noraidīt kāda lietas dalībnieka prasījumus, kā arī personas, kas iestājusies lietā, izvirzītajiem pamatiem un argumentiem.

152 Šīs tiesību normas personai, kas iestājusies lietā, piešķir tiesības neatkarīgi izvirzīt ne tikai argumentus, bet arī pamatus, ar nosacījumu, ka tie atbalsta viena no lietas pamatdalībniekiem prasījumus un nav pilnīgi nesaistīti ar jautājumiem, kas ir prāvas pamatā, kurus izvirzījis prasītājs un atbildētājs, jo citādi tie var mainīt strīda priekšmetu (skat. Tiesas 1961. gada 23. februāra spriedumu lietā 30/59 *De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg*/Augstā iestāde, *Recueil*, 3., 37. lpp.; 1993. gada 17. marta spriedumu lietā C-155/91 Komisija/Padome, *Recueil*, I-939. lpp., 24. punkts, un 2004. gada 15. jūlija spriedumu lietā C-501/00 Spānija/Komisija, Krājums, I-6717. lpp., 131.–157. punkts; Pirmās instances tiesas 1999. gada 1. decembra spriedumu apvienotajās lietās T-125/96 un T-152/96 *Boehringer*/Padome un Komisija, *Recueil*, II-3427. lpp., 183. punkts).

153 Tādējādi Pirmās instances tiesai, lemjot par personas, kas iestājusies lietā, izvirzīto pamatu pieņemamību, ir jāpārliecinās, ka tie attiecas uz strīda priekšmetu, ko ir noteikuši lietas pamatdalībnieki.

154 Attiecībā uz prāvu, ko uzsāka pašvaldība par atbalsta shēmas, ko tā plāno ieviest ekonomikas nozares pārstrukturēšanai, saderību ar kopējo tirgu, ir pilnīgi skaidrs, ka uzņēmumi, kas var pretendēt uz šo atbalstu, un to pārstāvji tāpat var lietderīgi papildināt prasītāja argumentāciju, īpaši saistībā ar grūtībām, kuru novēršanai ir paredzēts atbalsts, un par tā iespējamām sekām. Tādējādi izvirzīto pamatu saistība ar strīda priekšmetu ir jāizvērtē šauri.

155 Tomēr, ja šķiet, ka prasība, par kuras pieņemamību pastāv strīds, katrā ziņā ir jānoraida, tiesa procesuālās ekonomijas nolūkā ir tiesīga uzreiz spriest par lietas būtību (šajā sakarā skat. Tiesas 2002. gada 26. februāra spriedumu lietā C-23/00 P Padome/*Boehringer*, *Recueil*, I-1873. lpp., 52. punkts, un 2004. gada 23. marta spriedumu lietā C-233/02 Francija/Komisija, *Recueil*, I-2759. lpp., 26. punkts). Tāpat, ja šķiet, ka izvirzītais pamats, kura saistība ar strīda priekšmetu ir apstrīdama, katrā ziņā ir jānoraida kā nepieņemams vai nu cita iemesla dēļ, vai kā nepamatots, tiesa ir tiesīga noraidīt šo pamatu, nespriežot par to, vai persona, kas iestājusies lietā, ir pārsniegusi savu viena no lietas pamatdalībniekiem prasījumu atbalstītājas lomu (skat., piemēram, Tiesas 2002. gada 24. janvāra spriedumu lietā C-118/99 Francija/Komisija, *Recueil*, I-747. lpp., 64. un 65. punkts).

156 Tieši saistībā ar šiem principiem ir izvērtējami pamati, ko šajā gadījumā ir izvirzījušas personas, kas iestājušās lietā.

a) Par pamatu, kas saistīts ar tiesību tikt uzklausītam pārkāpumu

Lietas dalībnieku argumenti

157 Būtībā atbilstoši personu, kas iestājušās lietā, teiktajam varētu būt, ka Komisija ir pārkāpusi tiesības tikt uzklausītam, kas ir viena no procesuālajām garantijām, ko paredz EKL 88. panta 2. punkts. Lēmums neļauj noteikt, vai citas dalībvalstis kā ieinteresētās personas, ir iesniegušas apsvērumus par projekta saderību ar kopējo tirgu. Ja tas tā būtu, nāktos atzīt, ka Itālijas Republikai netika dota iespēja uz tiem atbildēt.

158 Komisija, kas nav rakstiski atbildējusi uz šo pamatu, tiesas sēdē vispārīgi uzsvēra, ka pamati, ko izvirzīja personas, kas iestājušās lietā, lielākoties nav pieņemami, jo tie neatbilst prasītāja izvirzītajiem pamatiem.

Pirmās instances tiesas vērtējums

159 Lēmuma teksts, kura precizitāti attiecībā uz šo jautājumu personas, kas iestājušās lietā, neapstrīd, liek konstatēt, ka pamats, kas ir izvirzīts teorētiski, nav balstīts uz faktiem. Lēmuma preambulas 4. apsvērumā teikts, ka Komisija formālās izmeklēšanas procedūras laikā nav saņēmusi ieinteresēto personu apsvērumus.

160 Tomēr ieinteresēto personu jēdziens atbilstoši definīcijai, ko nosaka Regulas Nr. 659/1999 pirmā panta h) apakšpunkts, ietver it īpaši visas dalībvalstis, izņemot to, kas plāno izsniegt vai ir jau izsniegusi jaunu atbalstu un šajā sakarā ir uzskatāma par attiecīgo dalībvalsti.

161 Tādējādi no Lēmuma izriet, ka neviena dalībvalsts, kas uzskatāma par ieinteresēto personu, nav iesniegusi apsvērumus par projekta saderību ar kopējo tirgu, par kurām Komisija varētu paziņot Itālijas Republikai.

162 Šajos apstākļos šis pamats ir noraidāms un nav jāspriež par tā pieņemamību gan saistībā ar strīda priekšmetu, gan arī ar iespējammiem atbalsta shēmas ieguvējiem — atsaukties uz tiesību tikt uzklausītiem pārkāpumu, kuras attiecīgajām dalībvalstīm piešķir EKL 88. panta 2. punktā paredzētās procedūras ietvaros.

b) Par pamatu, kas saistīts ar EKL 87. panta 2. punkta b) apakšpunkta pārkāpumu

Lietas dalībnieku argumenti

163 Personas, kas iestājušās lietā, uzsver, ka, atsakoties piemērot EKL 87. panta 2. punkta b) apakšpunktu, Komisija to ir pārkāpusi attiecībā uz atbalstiem, kas paredzēti tāda kaitējuma novēršanai, ko izraisījušas dabas katastrofas vai citi ārkārtēji apstākļi.

164 Komisija nav rakstiski atbildējusi uz šo pamatu, bet vispārīgi uzsvēra tiesas sēdē, ka pamati, ko izvirza personas, kas iestājušās lietā, lielākoties nav pieņemami, jo tie neatbilst prasītāja izvirzītajiem pamatiem. Prasītājs savukārt uzskata, ka šie pamati nemaina strīda priekšmetu.

Pirmās instances tiesas vērtējums

165 Izvirzītais pamats acīmredzami nav pamatots. EKL 87. panta 2. punkta b) apakšpunkts ir izņēmums no vispārējā atbalstu nesaderības ar kopējo tirgu principa, un tāpēc tas ir interpretējams šauri — tā, ka tikai kaitējums, ko dabas katastrofa vai citi ārkārtējie apstākļi nodarījuši tieši, var attaisnot šās tiesību normas piemērošanu (spriedums lietā Grieķija/Komisija, iepriekš minēts šā sprieduma 102. punktā, 81. punkts). Turklāt, kā tas ir atzīmēts iepriekš, tiesai ir jāizvērtē Komisijas lēmuma valsts atbalsta jautājumos likumība, vadoties no Komisijai pieejamās informācijas vai informācijas, kas tai varēja būt pieejama brīdī, kad lēmums tika pieņemts.

166 Tomēr šajā gadījumā administratīvā procesa laikā notikušās sarakstes izvērtēšana parāda, ka Itālijas iestādes nekad nav norādījušas, nedz, vēl jo vairāk, — pierādījušas Komisijai, ka projektā paredzēti atbalsti tāda kaitējuma atlīdzināšanai, ko paredz EKL 87. panta 2. punkta b) apakšpunkts. Tieši otrādi — tās vienmēr ir apgalvojušas, ka projekta mērķis ir ieviest atbalsta shēmu grūtībās esošo uzņēmumu pārstrukturēšanai. Tādējādi šī sarakste bija jāanalizē saistībā ar Vadlīnijām, kuru 2.4. punkta pirmajā daļā no tās piemērojamības ir skaidri izslēgti atbalsti, kas paredzēti EKL 87. panta 2. punkta b) apakšpunktā.

167 Turklāt prasītājs tiesas sēdē apstiprināja, ka, kaut arī notikumi, ko tas kvalificēja kā katastrofu citu faktoru starpā — to, ka Sardīnija ir sala — bija Sardīnijas MLU grūtību pamatā, projekts "pārsniegtu vienkāršu šo notikumu kompensāciju".

168 Līdz ar to Komisijai nevar pārmest, ka tā Lēmuma preambulas 44. apsvērumā uzskatīja — projekts nepiedāvā piešķirt atbalstus atbilstoši EKL 87. panta 2. punkta b) apakšpunktam — un attiecīgi ka tā nepiemēroja šās tiesību normas (šajā sakarā skat. 1993. gada 28. aprīļa spriedumu lietā Itālija/Komisija, iepriekš minēts šā sprieduma 129. punktā, 20. punkts; Tiesas 2002. gada 19. septembra spriedumu lietā C-113/00 Spānija/Komisija, *Recueil*, I-7601. lpp., 68. un 69. punkts, un 2004. gada 29. aprīļa spriedumu lietā Vācija/Komisija, iepriekš minēts šā sprieduma 130. punktā, 40. punkts).

169 Šādos apstākļos šis pamats ir jānoraida un nav jāspriež par tā saistību ar strīda priekšmetu.

c) Par pamatu, kas saistīts ar EKL 158. panta un Deklarācijas Nr. 30 par salu reģioniem, kas ietverti Amsterdamas Līguma gala versijas pielikumā, pārkāpumu

Lietas dalībnieku argumenti

170 Personas, kas iestājušās lietā, izvirza iebildumus pret to, ka Komisija nav ievērojusi EKL 158. pantu un Deklarāciju Nr. 30, neņemot Lēmumā vērā, ka projekts bija paredzēts šo tiesību aktu mērķu sasniegšanai. Tās tostarp atsaucas uz lēmumiem, kuros Komisija nav ņēmusi vērā ekonomiskās un sociālās attīstības kavējumus, kas saistīti ar atrašanos uz salas.

171 Komisija uzskata, ka šis pamats ir jānoraida kā nepieņemams, jo prasītājs to nav izvirzījis, un — katrā ziņā — kā nepamatots. Prasītājs no savas puses tiesas sēdē uzsvēra, ka šis pamats nemaina strīda priekšmetu.

Pirmās instances tiesas vērtējums

172 Šis pamats, kaut arī tas atšķiras no prasītāja izvirzītajiem pamatiem, ir pieņemams. Prasītājs izvirza pamatu, kas saistīts ar EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunkta un Vadlīniju pārkāpumu. Tomēr, kad Komisija novērtē jaunā atbalsta projektu grūtībās nonākušo uzņēmumu pārstrukturēšanai, kas attiecas uz valsts atbalstu saņemošajiem reģioniem vai nabadzīgajiem reģioniem, tā ņem vērā EKL 158. punktu, kā tas ir aprakstīts Vadlīniju 1.3. punkta otrajā daļā un 3.2.3. punktā. Līdz ar to, ja Komisija nav ņēmusi vērā, ka projekts bija paredzēts, lai sasniegtu EKL 158. panta mērķus, kā to apgalvo personas, kas iestājušās lietā, tā noteikti ir pārkāpusi EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunktu un Vadlīnijas.

173 Attiecībā uz būtību ir jāatzīmē, ka EKL 158. panta pirmā daļa paredz, ka, lai veicinātu visas Kopienas harmonisku attīstību, Kopienai jāattīsta un jāturpina sava darbība, kas vērsta uz ekonomiskās un sociālās kohēzijas nostiprināšanu, un EKL 158. panta otrā daļa paredz, ka Kopienas mērķis tostarp ir samazināt dažādu reģionu attīstības līmeņu atšķirības un reģionu vai nabadzīgāko salu, ieskaitot lauku rajonus, atpalicību.

174 Ja Komisija izvērtē, vai atbalsta shēmas projekts grūtībās nonākušo uzņēmumu pārstrukturēšanai var tikt atzīts par saderīgu ar kopējo tirgu, piemērojot izņēmumu, kas paredzēts EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunktā, tai, kā tas jau tika atzīmēts iepriekš, atbilstoši Vadlīniju 3.2.3. punktam ir pienākums ņemt vērā EKL 158. panta mērķus un jaunā atbalsta projekta, kas attiecas uz konkrētu nozari, reģionālo ietekmi.

175 Tomēr tas vien, ka jaunais atbalsta projekts paredz Līguma tiesību normu mērķu sasniegšanu, kas neattiecas uz EKL 87. panta 3. punkta izņēmumu, uz ko atsaucas attiecīgā dalībvalsts, pats par sevi nenozīmē, ka šis projekts atbilst šā izņēmuma piemērošanas nosacījumiem (šajā sakarā skat. Tiesas 1970. gada 25. jūnija spriedumu lietā 47/69 Francija/Komisija, *Recueil*, 487. lpp., 13. punkts, un 2003. gada 21. oktobra spriedumu apvienotajās lietās C-261/01 un C-262/01 *van Calster* u.c., *Recueil*, I-12249. lpp., 47. punkts).

176 Tieši otrādi — šajā gadījumā nosacījumi, kas noteikti Vadlīniju 3.2.2. punktā, paliek piemērojami, kaut arī elastīgā veidā, un iepriekšējo pamatu izvērtēšana parādīja, ka Komisija, kurai ir pienākums, vadoties no tās rīcībā esošās informācijas, pieņemt lēmumu divu mēnešu laikā, varēja uzskatīt, ka Itālijas Republika nav iesniegusi pārliecinošus faktus, lai pierādītu, ka projekts atbilst šiem nosacījumiem, un, ņemot vērā pastāvošās šaubas šajā sakarā, izbeigt izmeklēšanu, pieņemot negatīvu galīgu lēmumu.

177 Šis secinājums nemainās dēļ tā, ka noteiktos, saistībā ar valsts atbalsta kontroli iepriekš pieņemtos lēmumos Komisija ņēma vērā informāciju, kas attiecas uz atrašanos uz salas, kuru personas, kas iestājušās lietā, neprecizēja. Likumība Komisijas lēmumam, kurā tika atzīts, ka jaunais atbalsts neatbilst nosacījumiem, saskaņā ar kuriem tiek piemērots EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunktā paredzētais izņēmums, ir izvērtējama vienīgi saistībā ar šo pantu un nevis ar Komisijas iepriekš pieņemtajiem lēmumiem, pieņemot, ka šāda iepriekšējā prakse ir pierādīta (skat. pēc analoģijas Tiesas 2003. gada 30. septembra spriedumu apvienotajās lietās C-57/00 P un C-61/00 P *Freistaat Sachsen* u.c./Komisija, *Recueil*, I-9975. lpp., 52. un 53. punkts).

178 Deklarācija Nr. 30 nav būtiska. Lēmums ir individuāls tiesību akts, kura pieņemšana ietilpst Komisijas pienākumā nodrošināt EKL 87. panta ievērošanu un EKL 88. panta piemērošanu, un tas nav uzskatāms par Kopienas likumdošanas varas izpildes rezultātu, kas ietver "īpašu pasākumu" veikšanu, "ja tas ir attaisnojams, attiecībā uz [salu] reģioniem, lai tos labāk integrētu iekšējā tirgū ar taisnīgiem nosacījumiem", ko paredz šī deklarācija.

179 Līdz ar to šis pamats ir jānoraida.

d) Par pamatu, kas saistīts ar Direktīvas 72/159 un Direktīvas 75/268 pārkāpumu

Lietas dalībnieku argumenti

180 Personas, kas iestājušās lietā, pārmet, ka Komisija Lēmumā neatsaucās uz Direktīvas 72/159 un Direktīvas 75/268 tiesību normām. Šīs direktīvas atļauj: pirmā — atzīt par saderīgiem ar kopējo tirgu tādus finanšu atbalstus un atbalstus investīcijām kā šajā

gadījumā, un otrā — sasniegt kopējos lauksaimniecības politikas mērķus visnabadzīgākajos lauksaimniecības apgabalos. Padomes 1985. gada 12. marta regula (EEK) Nr. 797/85 par lauksaimniecības struktūras efektivitātes uzlabošanu (OV L 93, 1. lpp.), kas tās papildina, tās 18. pantā dalībvalstīm papildus piešķir pilnvaras veikt īpašus reģionālus pasākumus, kas varētu veicināt projektā paredzēto pasākumu veikšanu. Šās tiesību normas kopā ļāva Komisijai nepiemērot Vadlīnijas un neiebilst pret projekta realizēšanu.

181 Komisija atbild, ka izvirzītais pamats ir jānoraida kā nepieņemams un — katrā ziņā — kā neefektīvs. Prasītājs savukārt tiesas sēdē uzsvēra, ka šis pamats nemaina strīda priekšmetu.

Pirmās instances tiesas vērtējums

182 Lēmums tika pieņemts 2001. gada 13. novembrī, t.i., sākotnējās izskatīšanas stadijas, kas sākās 1998. gada 15. janvārī, un formālās izmeklēšanas procedūras, kas tika uzsākta saskaņā ar lēmumu, ko Itālijas Republika saņēma 1999. gada 4. februārī, beigās.

183 Direktīva 75/268 tika atcelta ar 41. panta 1. punktu Padomes 1997. gada 20. maija regulā (EK) Nr. 950/97 par lauksaimniecības struktūras efektivitātes uzlabošanu (OV L 142, 1. lpp.), kas stājā spēkā septītajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Kopienu Oficiālajā Vēstnesī* 1997. gada 2. jūnijā. Tāpat Regula (EEK) Nr. 797/85 tika atcelta ar 40. panta 1. punktu Padomes 1991. gada 15. jūlija regulā Nr. 2328/91 par lauksaimniecības struktūras efektivitātes uzlabošanu (OV L 218, 1. lpp.), kas stājās spēkā trešajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Kopienu Oficiālajā Vēstnesī* 1991. gada 6. augustā. Tādējādi personas, kas iestājušās lietā, nevar balstīt argumentu uz šīm direktīvām, ņemot vērā, ka tās nevienā brīdī neatsaucās uz aktiem, kas tās nomaina.

184 Attiecībā uz Direktīvu 72/159 — personas, kas iestājušās lietā, aprobežojās ar izteikumu, ka šās direktīvas 8. un 14. pants "neiebilst pret [projekta] saderību un atļauj nepiemērot Vadlīnijas", bet neizskaidro, nedz arī, vēl jo vairāk, — nepierāda, kāpēc Komisijai bija jālemj vai tā varēja lemt citādi, nekā tā to izdarīja. Turklāt minētās tiesību normas neatsaucas uz jauniem atbalstu projektu piedāvājumiem grūtībās nonākušo uzņēmumu pārstrukturēšanai, par kuriem ir paziņots Komisijai, lai tā tos izvērtētu atbilstoši EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunktam, tādiem kā projekts, kas ir Lēmuma priekšmets. Tieši otrādi — Direktīvas 72/159 8. pants attiecas uz "lauksaimniecības uzņēmumu atbalstīšanu izvēles kārtībā, kas dalībvalstij ir jāpiemēro", lai "atbalstītu to darbību un attīstību racionālos apstākļos" atbilstoši šās direktīvas 1.–10. pantā paredzētajiem nosacījumiem. Savukārt šās direktīvas 14. pants attiecas uz "atbalstiem investīcijām", kas ir aizliegti vai — izņēmuma kārtā — atļauti "atbilstoši tiesību normām, kas paredzētas [..] EKL 87. un 89. pantā".

185 Šādos apstākļos šis pamats ir jānoraida un nav jāspriež par tā saistību ar strīda priekšmetu.

e) Par lūgumu Pirmās instances tiesai "vajadzības gadījumā — pakārtoti — nepiemērot nelikumīgas tiesību normas EKL 241. panta izpratnē"

186 Šis lūgums, kas tiek vērtēts kā pamats prasības atbalstam (Tiesas 2000. gada 16. novembra rīkojums lietā C-289/99 P *Schiocchet*/Komisija, *Recueil*, I-10279. lpp., 25. punkts), atbilstoši Reglamenta 116. panta 4. punkta b) apakšpunktam ir jāpamato tā autoram. Vispārīgs apgalvojums, ko nepaskaidro pietiekami skaidra un precīza informācija, kas ļautu lietas dalībniekiem uz to atbildēt un Pirmās instances tiesai — veikt kontroles funkciju, neizpilda šo prasību (Tiesas 1961. gada 15. decembra spriedums apvienotajās lietās 19/60, 21/60, 2/61 un 3/61 *Fives Lille Cail* u.c./Augstā iestāde, *Recueil*, 561., 588. lpp., un Pirmās instances tiesas 1993. gada 28. aprīļa rīkojums lietā T-85/92 *De Hoe*/Komisija, *Recueil*, II-523. lpp., 20. punkts).

187 Tomēr šajā gadījumā personas, kas iestājušās lietā, pat īsi neatsaucas uz jebkāda Kopienu tiesību akta nelikumību. It īpaši, kaut arī tās ierosina, ka daļa no Regulas Nr. 659/1999 tiesību normām neatbilst juridiskās skaidrības principam, tās neprecizē, kuras ir tās tiesību normas, ne arī izteikti apstrīd to likumību.

188 Šādos apstākļos šis pamats neatbilst Reglamenta noformējuma minimālajām prasībām un līdz ar to ir jānoraida kā nepieņemams, un nav jāspriež par tā saistību ar strīda priekšmetu.

189 Tā kā visi pamati, kas izvirzīti prasījuma par pilnīgu Lēmuma atcelšanu pamatojumam, tika noraidīti, arī šis prasījums ir jānoraida.

B — *Par prasījumiem, kas attiecas uz Lēmuma daļēju atcelšanu, ciktāl tas neparedz, ka atbalsts ir likumīgs līdz EUR 100 000 apmēram*

1. *Lietas dalībnieku argumenti*

190 Sava prasījuma par daļēju Lēmuma atcelšanu pamatojumam personas, kas iestājušās lietā, izvirza vienu pamatu, kas ir saistīts *de minimis* noteikumu neievērošanu.

191 Komisija uzskata, ka šie prasījumi neatbalsta prasītāja prasījumus, jo prasītāja prasījumi ir vērsti uz pilnīgu, nevis daļēju Lēmuma atcelšanu, un tādējādi ir jānoraida kā nepieņemami; ka tā atbalstam izvirzītais pamats nav saistīts ar strīda

priekšmetu, jo tas nav saistīts ar prasītāja izvirzītajiem pamatiem, un līdz ar to pats šis pamats ir jānoraida kā nepieņemams; ka šis izvirzītais pamats katrā ziņā nav efektīvs, jo šajā gadījumā nav piemērojami *de minimis* noteikumi.

192 Prasītājs savukārt tiesas sēdē uzsvēra, ka personu, kas iestājušās lietā, pakārtotie prasījumi ietilpst prasītāja prasījumos un ka pamats, kas tika izvirzīts šo pakārtoto prasījumu pamatojumam, nemaina strīda priekšmetu.

2. *Pirmās instances tiesas vērtējums*

193 No Tiesas Statūtu 40. panta ceturtās daļas un Reglamenta 116. panta 4. punkta izriet, ka, kaut arī persona, kas iestājusies lietā, nevar iesniegt prasījumus, kas pārsniedz tā lietas dalībnieka prasījumus, kurus tie atbalsta (Pirmās instances tiesas 2000. gada 27. septembra spriedums lietā T-184/97 *BP Chemicals*/Komisija, *Recueil*, II-3145. lpp., 39. punkts), tā tomēr var šos prasījumus atbalstīt tikai daļēji.

194 Šajā gadījumā prasītājs prasa atcelt Lēmumu, ciktāl tā 1. pantā tiek atzīts, ka projekts nav saderīgs ar kopējo tirgu. Pamatoti prasot Lēmuma atcelšanu, ciktāl tas neierobežo šo atzinumu attiecībā uz atbalstu, kas ir vienāds vai pārsniedz EUR 100 000 apmēru, personas, kas iestājušās lietā, nepievieno prasītāja prasījumiem jaunus prasījumus. To pakārtotie prasījumi ir vērsti uz daļēju prasītāja prasījumu atbalstu atbilstoši Reglamenta 116. panta 4. punktam un tādējādi ir pieņemami.

195 Turklāt, kā tas tika atzīmēts iepriekš, Tiesas Statūtu 40. panta ceturtā daļa un Reglamenta 116. panta 4. punkts personai, kas iestājusies lietā, piešķir tiesības neatkarīgi izvirzīt ne tikai argumentus, bet arī pamatus, ar nosacījumu, ka tie atbalsta viena no lietas pamatdalībniekiem prasījumus un nav pilnīgi nesaistīti ar jautājumiem, kas ir prāvas pamatā, ko izvirzīja prasītājs un atbildētājs, jo citādi tas mainītu strīda priekšmetu.

196 Šajā gadījumā prasītājs izvirzīja pamatu, kas pēc būtības ir saistīts ar to, ka projektā paredzēti neliela apmēra atbalsti, kas neietekmē tirdzniecību dalībvalstu starpā EKL 87. panta 1. punkta izpratnē un nelabvēlīgi neietekmē tirdzniecības apstākļus pretēji kopējām interesēm EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunkta izpratnē (skat. šā sprieduma 81.–90. punktu). Personas, kas iestājušās lietā, izvirza pamatu, kas saistīts ar *de minimis* noteikumu pārkāpumu.

197 *De minimis* noteikumi aptver nosacījumu par ietekmi uz tirdzniecību dalībvalstu starpā, ko paredz EKL 87. panta 1. punkts, un precizē, kādā veidā Komisijai šis nosacījums ir jāizvērtē atbilstoši principam par to, ka neliela apmēra atbalstiem nav jūtamas ietekmes uz tirdzniecību dalībvalstu starpā (spriedums lietā Nīderlande/Komisija, iepriekš minēts šā sprieduma 29. punktā, 3. un 25. punkts).

198 Līdz ar to personu, kas iestājušās lietā, izvirzītais pamats ir saistīts ar strīda priekšmetu un tādējādi ir pieņemams.

199 Attiecībā uz būtību — *de minimis* noteikumi nav piemērojami atbalstiem, kas tiek piešķirti uzņēmumiem, kas darbojas lauksaimniecības nozarē, kā tas ir noteikts Vadlīniju 2.3. punkta otrajā daļā un 3.2.5. punkta c) apakšpunkta pirmajā daļā. Šajā gadījumā netiek apstrīdēts, ka projektā paredzēts piešķirt atbalstus šādiem

uzņēmumiem. Līdz ar to nav jēgas atsaukties uz to, ka šis noteikums nav ticis ievērots (2002. gada 19. septembra spriedums lietā Spānija/Komisija, iepriekš minēts šā sprieduma 168. punktā, 35. punkts, un spriedums lietā Grieķija/Komisija, iepriekš minēts šā sprieduma 102. punktā, 74. punkts).

200 Tādējādi šis pamats ir jānoraida, kā arī jānoraida prasījumi par Lēmuma daļēju atcelšanu.

201 Tā rezultātā prasība ir jānoraida kopumā.

Par tiesāšanās izdevumiem

202 Atbilstoši Reglamenta 87. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums nav labvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Atbilstoši Reglamenta 87. panta 4. punkta trešajai daļai Pirmās instances tiesa var nolemt, ka personām, kas iestājušās lietā, savi tiesāšanās izdevumi jāsedz pašām.

203 Šajā gadījumā, tā kā prasītājam spriedums nav labvēlīgs, tam jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus saskaņā ar atbildētājas prasījumiem, izņemot Komisijas tiesāšanās izdevumus, kas saistīti ar personu iestāšanos lietā. Tāpat ir jāpiespriež personām, kas iestājušās lietā, segt savus tiesāšanās izdevumus pašām un — saskaņā ar Komisijas prasījumiem — segt tās tiesāšanās izdevumus, kas saistīti ar personu iestāšanos lietā.

Ar šādu pamatojumu

PIRMĀS INSTANCES TIESA

(ceturtā palāta paplašinātā sastāvā)

nospriež:

1) **prasību noraidīt;**

2) **Sardīnijas Autonomais reģions atlīdzina tiesāšanās izdevumus, izņemot tos, kas noteikti 3. punktā;**

3) ***Confederazione italiana agricoltori della Sardegna, Federazione regionale coltivatori diretti della Sardegna*** **un** ***Federazione regionale degli agricoltori della Sardegna*** **pašas sedz savus tiesāšanās izdevumus, kā arī izdevumus, kas Komisijai radušies sakarā ar to iestāšanos lietā.**

Legal Tiili Meij

Vilaras Forwood

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2005. gada 15. jūnijā.

Sekretārs — H. Jung

Priekšsēdētājs — H. Legal